БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 175 (4166).
4 СЕНТЯБРЬ
ПАЙШАНБА
1969 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин

ЎЗБЕКИСТОН ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ КАТТА ҒАЛАБАСИ

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнатчилари партия XXIII съездининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети кейинги пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб яна бир ғалабани қўлга киритдилар. Бошоқли дон экинлари ҳосилини ўриб-йиғиб олишни тўла равишда тугалладилар ва давлатга ғалла сотиш план — заказини муддатидан олдин бажардилар.

Тайёрлаш пунктларига 286 минг тоннадан зиёдроқ дон элтиб берилди, буғдой ва арпа топшириш 1,6 йиллик план ҳажмида бажарилди.

Пландан ташқари харид қилинадиган ғалла ҳисобидан давлатга 115 минг тоннадан кўпроқ дон сотилди. Давлатдан олинган уруғлик қарзи тўла равишда қайтариб берилди.

Шонли юбилейни — В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини кутиб олишга тайёрланаётган республика ғаллакорлари ватанга берган сўзларини шараф билан бажарганликлари тўғрисида бугун зўр хурсандчилик билан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ленинчи Марказий Комитетига ва ҳукуматга рапорт берадилар. Ҳозирги беш йиллик кунлари мобайнида мамлакат Ўзбекистондан 100 миллион пудга яқин ғалла олди, беш йиллик планнинг тўрт йили мобайнида давлатга дон сотиш плани 140 минг тонна миқдорида ошириб бажарилди.

Бу йил давлатнинг катта ёрдами туфайли, қиш ва баҳорнинг табиий офатларига қарамай колхозчиларнинг, совхоз ишчиларининг, мутахассисларнинг фидокорона меҳнати, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг моҳирона ташкилотчилик иши билан ғалладан ялпи ҳосил етиштирилди. Бу ҳосил хўжаликлардан кўпчилигининг ғалла тайёрлаш планини ошириб бажаришига имкон берди. Қашқадарё областининг ғаллакорлари давлатга 80 минг тонна, Самарқанд областининг ғаллакорлари 75 минг тонна, Сирдарё областининг ғаллакорлари 56 минг тонна, Тошкент областининг ғаллакорлари 29 минг тонна, Сурхондарё областининг ғаллакорлари 23 минг тонна буғдой ва арпа сотиб дон тайёрлаш планини анча ошириб бажардилар. Наманган, Бухоро, Андижон ва Фарғона областларининг колхоз ва совхозлари давлатга пландан ташқари дон топширишни давом эттирмоқдалар.

Зомин, Ғаллаорол, Чироқчи, Ғузор, Қамаши, Булунғур, Юқори Чирчиқ, Ўрта Чирчиқ, Яккабоғ, Пастдарғом, Бойсун, Косон, Жиззах, Пойариқ, Шеробод, Қарши, Бўстонлиқ ва бошқа кўпгина катта ғаллакор районларнинг колхоз ва совхозлари давлатга дон сотиш план — заказини анча ошириб бажардилар.

Давлатга дон топшириш ва пландан ташқари дон сотиш давом этмоқда.

Республика колхоз ва совхозлари ўзларининг имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, дон топшириш йиллик пландан ташқари давлатга камида 110 минг тонна шоли сотишга қарор қилдилар.

Республика шоликорлари бу йил яхши ҳосил етиштиришди, улар шоли ҳосилини ўриб-йиғиб олишга яқин кунларда киришадилар ва давлатга сотиладиган шолини биринчи марта 110 минг тоннага етказиш мажбуриятини олдилар.

Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари дон хўжалигини юксалтириш учун курашиб уруғликни жамғариб, тозалаб қўйиш, ерларни шудгор қилиш, кузги дон экинларини экиб олиш ҳамда келгуси йил ҳосилини таъминлайдиган бошқа барча кузги-қишки ишларни муваффақиятли ўтказиш учун социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар.

Партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалигини бутун чоралар билан ривожлантириш тўғрисидаги доимий ғамхўрлигига жавобан Ўзбекистоннинг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари ўз зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар олдилар. Улар 4 миллион 100 минг тонна пахта ва бошқа кўпгина маҳсулотларни етиштириш ва топшириш учун кураш олиб бормоқдалар. Республиканинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозлари бу юксак мажбуриятларни шараф билан бажриш ҳамда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун қизғин ишламоқдалар.

ВАЪДАМИЗНИНГ УСТИДАН ЧИҚАМИЗ

Ҳосилга-ҳосил қўшиш, етиштирилган ҳосил нишоналарини етилтириш деҳқонларимиз олдида турган муҳим вазифалардан ҳисобланади. Ана шу вазифани ўз вақтида бажариш, пайкалларда мўлжалдаги ҳосилни тўплаш ва сақлаб қолиш учун ҳозир барча тадбирларни кўрмоқдамиз.

Бригадамизга қарашли майдонларда ҳам мўл ҳосил учун қизғин кураш давом этяпти. Бу ишда азамат механизаторларимиз, миришкор сувчиларимиз, уста деҳқонларимиз бир сафда туриб ишламоқдалар. Бу йилги вазият шуни тақозо этади. Озгина бўлса ҳам ишни ўзибўларчиликка солган деҳқон қилган ишнинг оқибати нималарга олиб келишини ҳар томонлама ўйлаб иш тутмоғи лозим.

Колхозимиз деҳқонлари беш йилликнинг тўртинчи йилида 1660 гектар пахта майдонидан 4270 тоннадан ортиқ «оқ олтин» етиштириш иштиёқида курашмоқдалар. Далаларда бирдам бўлсин иш тўхтаганича йўқ. Пайкалларда ғўзаларга танлаб ишлов бериш, озиқлантириш, суғориш каби агротехник тадбирлар уюшқоқлик билан ўтказиляпти.

Деҳқонларимиз колхозимизнинг улкан хирмонига 210 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш билан муносиб ҳисса қўшадилар. Бунинг учун бригадамиз далаларида етарли ҳосил тўпланди. Ҳозир ҳар туп ғўзада 8—9 тадан тўқ кўсак тўпладик. Ёз бўйи ана шу ҳосилни тўплаш йўлида тер тўккан пахтакорларимиз ғўза парваришини юқори агротехника қоидалари асосида олиб бордилар. Экин майдонлари ернинг структурасига қараб озиқлантирилди. Ерни бундай озиқлантириш ҳамма майдонларда бир текис ҳосил етиштиришга имконият туғдиради. Ғўза тупларидаги ҳосил нишоналари ҳам ана шундан далолат бериб турибди.

Ғўзани серҳосил ва бўлиқ қилиб ўстиришда намуна кўрсатиб меҳнат қилган уста пахтакорларимиз номини тилга олмоқчиман. Орзиқул Бўтаев, Ёвош Яхшиев, Толиббой Бойжуманов каби тажрибали деҳқонларимиз шулар жумласига киради. Ана шуларнинг меҳнати, қалб қўри, билак кучи билан далаларимизда мўл «оқ олтин» етиштирилмоқда.

Бу йил ҳосилнинг асосий қисмини машиналар ёрдамида териб олишга аҳд қилганмиз. Экинларимизга ҳам машинабоп қилиб ишлов бердик. Айниқса пайкалларда ғўзаларнинг калта бўғим бўлиб бир текис ўстириш учун зарур чораларни кўрдик. Чеканка қилиш ҳам ана шу асосда ўтказилди. Шу кеча-кундузда эса пайкал четлари бегона ўтлардан тозаланиб, терим машиналарининг юриши учун жойларни ҳозирлаб қўймоқдамиз. Шунингдек, пахта хирмонларини ремонтдан чиқариб, баъзи бир жойларга асфальт ётқизяпмиз.

Хуллас, машина терими учун зарур бўлган ҳамма тадбирларни ўз вақтида пухта амалга оширяпмиз.

Р. ЙЎЛДОШЕВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Калинин номли колхознинг бригада бошлиғи.

БИР ЯРИМ ЙИЛЛИК ХАШАК

1-«Оҳангарон» совхозининг яхлит чорвачилик участкаси бўлмиш 3-бўлим далалари.

Бу бўлимда 6.5 минг бош қўй, бир мингдан ортиқ қорамол, юзларча қўзи бор.

— Биз қиш учун камида бир ярим йилга етадиган хашак тайёрлаб, чорва моллар маҳсулдорлигини оширамиз — дейди бўлим бошқарувчиси ўртоқ Жалол Файзиев,— ишчилар бу аҳдларини амалда бажараётирлар.

Ҳозирдаёқ пландаги 960 тонна дағал хашакнинг 800 тоннаси ўрилиб ғарамланди. Қирлардан 200 тонна пичан ўрилди. Бу йил беда қунт билан парвариш қилинмоқда. 200 гектар бедазорнинг ҳаммаси қондириб суғорилган эди. Бир ўримдаёқ 500 тонна ҳосил ўриб олинди. Механизатор Деҳқон Бўтабоев бошлиқ звено ишчилари беданинг ҳар гектаридан 80 центнердан хашак олиш учун меҳнат қилмоқдалар.

Қир ва тоғ ёнбағирларида пичан ўрими қизғин бормоқда.

Чўпон Алим Асқаров «Ҳар бир қўра чўпонлари ҳам пичан тайёрлашга қатнашсин» деган ташаббус билан чиқди. Бу ишни А. Асқаров ўзи бошлаб берди. У ҳам қўй боқиб оила аъзоларининг кучи билан 30 тонна пичан ўриб, ўз отари ёнига ғарамлаб қўйди.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Оққўрғон районидаги «Ленинград» колхозининг лубкорлари каноп ўримини қизғин олиб боришмоқда. Шу кунгача 100 гектардан кўпроқ майдондаги каноп ўриб олиниб қайта ишланди. Дастлабки ҳисобларга қараганда колхоз бўйича гектаридан ўртача 155—158 центнердан, айрим илғор бригада ва звеноларда эса 170—180 центнердан каноп пояси олинмоқда. Каноп ўришда қатнашаётган илғорлардан Анор Остонақулова ўзига топширилган ишни доимо ортиғи билан бажариб, юқори кўрсаткичларга эришмоқда. Суратда: Анор Остонақулова.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАҒАЛ ХАШАК ТАЙЕРЛАШ ВА СИЛОС БОСТИРИШНИНГ БОРИШИ ТУҒРИСИДА 1969 ЙИЛ 3 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, **иккинчи стун** — дағал хашак жамғариш планининг бажарилиш проценти; **учинчи стун** — силос бостириш мажбуриятининг бажарилиш проценти;

Юқори Чирчиқ	92,2	94,3	Бўстонлиқ	77,5	14,6
Бўка	91,3	65,4	Бекобод	73.1	53,5
Калинин	88.5	80,8	Оққўрғон	72,5	79,4
Оржоникидзе	87,6	42,5			
Ўрта Чирчиқ	83,8	34,2			
Янгийўл	77,7	69,0	Область бўйича	83,0	62,9

ЭРТАГА ТОШКЕНТДА ҚАРДОШ ҚИРҒИЗИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЧИЛАДИ

ЯШНАЁТГАН ДИЁР

Т. Қ. ҚУЛАТОВ,
Қирғизистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси

Бутун тараққийпарвар инсоният ҳаётидаги улуғ ва қувончли воқеа — Коммунистик партиянинг ва дунёда биринчи социалистик давлатнинг асосчиси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги нишонланадиган кун тобора яқинлашмоқда. Умумхалқ тантанаси куни яқинлашган сари ватанимизнинг қудрати, Ильич даҳоси туфайли жипслашган советлар мамлакати меҳнаткашларининг бунёдкорлик ғайрат-шижоати бутун жаҳон аҳлининг кўз олдида тобора баркамол ва мукаммал бўлиб гавдаланмоқда.

Қирғиз адабиёти ва санъатининг Ўзбекистонда бошланадиган декадаси улуғ Ленин ғоялари нуридан баҳра олган халқлар қардошлиги йилномасига ёрқин саҳифа бўлиб ёзилади. Бу декада икки қардош республика маданиятининг қувончли байрами, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинча миллий сиёсати тантанасининг, шу сиёсат ҳаётий кучининг ёрқин далили бўлади.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида қардош халқлар босиб ўтган йўлга фикран назар ташлайдиган бўлсак, барча қардош республикаларнинг қиёфасини, уларнинг одамларини, экономикаси, турмуши, маданиятини яшнатиб юборган ажойиб ўзгаришлар учун ифтихор туйғуларига тўлиб-тошамиз.

Ўтмишда, Улуғ Октябрь Социалистик революциясига қадар Қирғизистон қолоқ ўлка эди. Унда саноат деярлик йўқ эди, кўчманчиликка асосланган қолоқ чорвачилик ва ибтидоий деҳқончиликгина мавжуд эди.

Қирғизистоннинг ихтиёрий равишда Россия составига кирганлиги Қирғизистоннинг тараққиётида жуда катта прогрессив роль ўйнади. Бу воқеа юз йилдан кўпроқ вақт муқаддам содир бўлди ҳамда қирғиз халқининг миллий ва социал тараққиёт йўлидан шундан кейинги бутун ривожланиш истиқболини очиб берди.

Ҳозир Қирғизистон — саноати ривожланган, механизациялаштирилган йирик кўп тармоқли қишлоқ хўжалигига, илғор фан ва маданиятга эга бўлган, меҳнаткашлар юксак турмуш даражасига эришган, гуллаб-яшнаб турган совет республикаларидан бири бўлиб қолди.

Ҳозир саноат халқ хўжалигининг етакчи тармоғи бўлиб қолди. У Қирғизистон халқ хўжалиги маҳсулотининг 70 процентини бермоқда. Совет ҳокимияти йиллари мобайнида янгидан рангли металлургия, нефть, машинасозлик, металл ишлаш, қанд, шойи тўқиш, тўқимачилик, консерва саноати ва индустриянинг бошқа тармоқлари вужудга келтирилди. Ҳозирги вақтда республикамизнинг 3 мингдан ортиқ саноат корхонаси бўлиб, уларнинг 800 га яқини йирик завод ва фабрикалардир.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида қишлоқ хўжалигида туб социал-иқтисодий ва техникавий ўзгаришлар рўй берди. Кўчманчиликка асосланган чорвачилик ва ибтидоий деҳқончилик ўрнига, деҳқонларнинг ярим натурал ва ҳатто натурал хўжалиги ўрнида колхоз ва совхозлар системаси вужудга келтирилди, кўп тармоқли, замонавий техника ва фан асосида бошқарилаётган сертовар социалистик қишлоқ хўжалиги барпо этилди.

Революциядан олдинги Қирғизистон қишлоқ хўжалигида кетмон билан омоч бирдан бир меҳнат қуроллари бўлиб келган эди. Бизнинг боболаримизгина эмас, оталаримиз ҳам шу қуроллар билан деҳқончилик қилишган эди. Ҳозир республика колхоз ва совхозларида 30 мингдан ортиқ трактор ва етти мингдан кўпроқ комбайн бор.

Чорвачилик — республика қишлоқ хўжалигининг етакчи тармоғидир. Бутуниттифоқ миқёсида гўшт, жун ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда Қирғизистон каттагина ҳисса қўшмоқда.

Ҳозирги вақтда республикамизда тўққиз миллион бошдан ортиқ қўй ва эчки, миллион бошдан ортиқ қорамол ва йилқи бор.

Чорвадорларимиз жуда қийин шароитларда ишламоқдалар. Улар ёзин-қишин яйловларда мол боқишади. Шу сабабли республиканинг партия ва совет органлари уларнинг турмушини йил сайин яхшиламоқ учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар.

Колхозларнинг даромадлари ва совхозларнинг фойдалари йил сайин кўпайиб бормоқда. Ҳар бир иш куни учун колхозчилар 1958 йилга нисбатан 2,4 баравар кўп ҳақ олдилар.

Улуғ октябрь ва социализм ғалабаси туфайли қирғиз халқи онадан қайта туғилгандек бўлди, чунки у қашшоқлик ва жаҳолат кишанларидан қутулди. Улуғ Октябрь ва социализмнинг ғалабаси туфайли қирғиз халқи социал ва маданий тараққиёт йўлига тушиб олди, замонавий цивилизация чўққиларига кўтарилди.

Осиёдаги қадимий халқлардан бўлган, эндиликда бутун дунёга машҳур бўлиб кетган Манас эпосини яратган қирғизлар 1917 йилга қадар ўз ёзувига эга эмас эди. Қирғизистондаги ҳар юз аҳолидан атиги икки киши ўқиш ва ёзишни билар, улар ҳам зодагон синфларнинг намояндалари эди.

Ўрта Осиёдаги бошқа республикалар сингари Қирғизистон ҳам шаклан миллий, мазмунан социалистик юксак даражада тараққий этган маданият республикаси бўлиб қолди. Қирғизистонда салкам икки мингта умумий таълим мактаб бўлиб, уларда 700 мингдан ортиқ бола таълим олмоқда. Мактаблардаги дарслар она тилида олиб борилмоқда — республикамизда қирғиз, рус, тожик, ўзбек тилларида ўқитиладиган мактаблар бор.

Республикада 45 та илмий-тадқиқот муассасасини бирлаштирувчи Фанлар Академияси ишлаб турибди. 9 та олий ўқув юрти, 36 та техникум ва бошқа ўрта махсус ўқув юртлари бор.

Қирғиз адабиёти ва санъати муттасил юксалиб бормоқда. Атоқли сўз усталари: Қирғизистон халқ шоири А. Тўқимбоев, ёзувчилардан — Ленин мукофоти лауреати Ч. Айтматов, Давлат мукофоти лауреати Т. Сидиқбеков ва бошқалар мамлакатимиздагина эмас, чет элларда ҳам машҳур бўлган асарлар яратишди.

Қирғизистон Академик опера ва балет театри, республика қирғиз ва рус драма театрлари, Ўш ва Норин музикали драма театрлари, давлат филармонияси бор. СССР халқ артистлари А. Малдибоев, Б. Бейшеналиева, С. Қизбоева, М. Рисқулов, А. Мирзабоев, Б. Куюқоваларнинг, СССР халқ рассоми, А. В. Арефьевнинг ва бошқа кўпгина санъат арбобларининг ижоди бутун халққа манзур бўлди. Қирғизистонда яратилган «Чўлпон», «Салтанат», «Жўра», «Манасчи», «Ёшлигимиз осмони» кинофильмлари мамлакатимизда ва чет элларда муваффақият билан кўрсатилди.

Кўпдан-кўп кутубхоналар, клублар, кинотеатрлар ва бошқа маданий-оқартув муассасалари вужудга келтирилган.

Кўриниб турибдики, совет ҳокимияти йиллари мобайнида қирғиз халқи социал-иқтисодий, ижтимоий-сиёсий ва маданий ривожланишнинг ҳамма соҳаларида чинакам улкан муваффақиятларга эришган.

Бу муваффақиятларнинг манбаи нима? Бу манба — социалистик тузумнинг афзалликларидан, мамлакатимиз халқларининг бузилмас қардошларча дўстлигидан, ленинча миллий сиёсатнинг тўғрилигидан ва коммунистик партиянинг доно раҳбарлигидан иборат.

Қирғиз адабиёти ва санъатининг Ўзбекистондаги декадаси халқларимизни совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялаш ишига янги ҳисса бўлиб қўшилиши шубҳасиз.

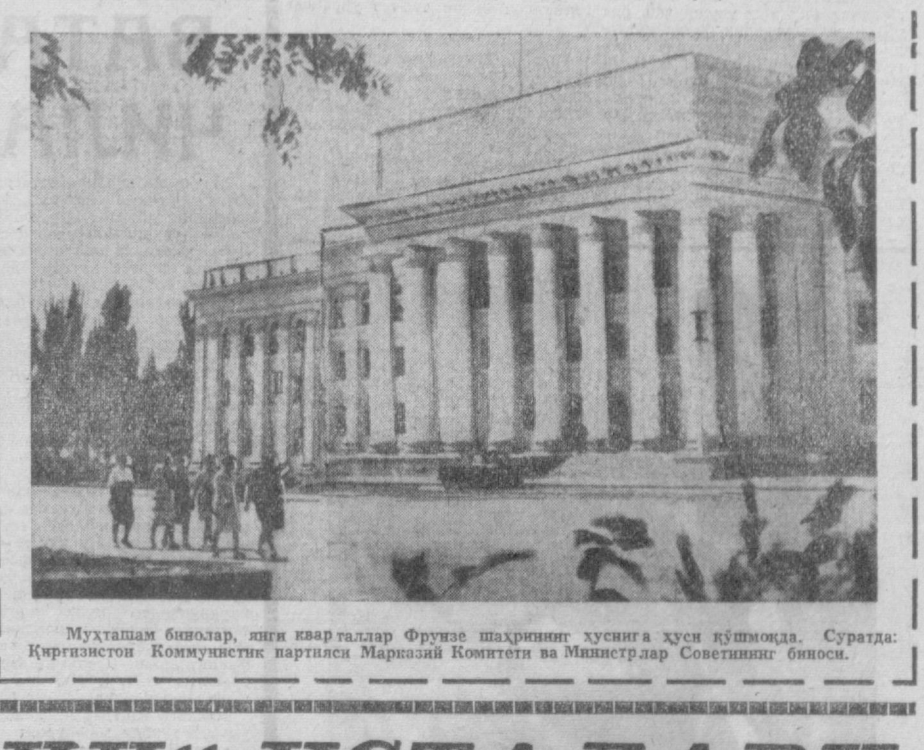

Муҳташам бинолар, янги кварталлар Фрунзе шаҳрининг ҳуснига ҳусн қўшмоқда. Суратда: Қирғизистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Министрлар Советининг биноси.

„КЎК ОЛТИН“ УСТАЛАРИ

«Заря коммунизма» колхози деҳқонлари Оққўрғон районида луб етиштиришнинг миришкорлари саналади. Хўжалик далаларида етиштирилган бўлиқ каноплар деҳқонларнинг ўз сўзлари устидан албатта чиқишларидан далолат бериб турибди.

Колхозда Ким Борис, Асад Исматов бошлиқ бригада лубкорлари каноп ўримига биринчилар қаторида киришдилар.

Бригада деҳқонлари бу йилги мавсумда ҳар гектар ердан пландаги 140 центнер ўрнига 150 центнерга етказиб кўк поя олишни мўлжаллаган эдилар. Ёз бўйи каноп пайкалларида ана шу мажбуриятга яраша ҳосил тўплаш тадбирлари кўрилди. Каноп ниҳоллари юқори агротехника қоидалари асосида парвариш қилинди. Экинни озиқлантириш, суғориш ҳам ўз вақтида олиб борилди. Ҳар гектар ердан олинадиган кўк поя 150-155 центнерга тўғри келяпти.

— Бу йил барча қатори лубкорлар учун ҳам анча ноқулай келди,— деди бригадир Ким Борис. — Кўкламда каноп ниҳоллари ер бетига униб чиқиши билан усти-устига ёққан жала-дўл экин ривожини сусайтириб қўйди. Пировардида каноп ниҳолларининг ўсиши 10—15 кунга кечикиб кетди. Кечиккан канопларни тезда етказиб олиш лубкорларимизнинг галдаги жанговар вазифаси эди. Илиқ-иссиқ кунлар юриши билан каноп ниҳоллари ер структурасига қараб озиқлантирилди. Мана энди лубкорларимиз каноп йиғимини қисқа муддатда тугаллаш учун бутун куч ва имкониятларини ишга солмоқдалар. Далаларимизда агрегатлараро социалистик мусобақа ташкил этилган. Ҳар куни йиллик планнинг 4—5 проценти миқдорида каноп пояси тайёрланиб, қабул пунктларига жўнатилмоқда. Машинада кунига 12-15 тоннага етказиб каноп пояси ажратилмоқда.

— Лубкорларимиз жонининг роҳати деб атаган бундай агрегатлардан шу кеча-кундузда колхозимиз далаларида ўттизтаси ишлаяпти.— дейди бош агроном Ан Сен Нам,— яқин икки йилдирки, каноп йиғимида мана шу «ЛС» деб номланган агрегатларни ишлатмоқдамиз. Бу машина деҳқонларимиз учун ҳар томонлама қулайлик туғдиряпти. Унинг энг қулай томони шундаки, оз меҳнат сарфланиб, юқори меҳнат унумдорлигига эришилмоқда. Каноп пўстлоғи поядан сифатли ажратиб олиняпти. Натижада луб юқори сортларга топширилмоқда.

Колхозимизда Асан Азхўжаев ва Евгений Алексеев бошлиқ бригада деҳқонлари «кўк олтин» усталари ҳисобланади,— дея сўзини давом эттирди бош агроном,— бу бригадаларда ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни шу йилнинг ўзида 10-15 центнерга кўтариш учун ҳаракат қилаётган бу бригада пайкалларида мўлжалдаги ҳосил тўпланди.

«Пландаги 10 минг 400 тонна ўрнига 11 минг тонна юқори сифатли «кўк олтин» топширамиз. Барча ҳосилни техника кучи билан йиғиб оламиз». Колхоз деҳқонларининг бу йилги асл нияти, мақсад ва интилишлари мана шундай. Улар ана шу истак йўлида ҳормай-толмай ҳаракат қилмоқдалар. Йил бошида улар гектаридан олинадиган ўртача ҳосилни 130 центнерга етказишга аҳд қилган эдилар. Далалардаги ҳосил чўғини ҳисоблаб «150 центнердан кўк поя оламиз», демоқдалар.

Каноп йиғимида бел боғлаб меҳнат қилаётган ўроқчиларни ҳар қанча мақтаса арзийди. К. Сергей, В. Хигай, К. Александр, М. Сафаров, Ж. Жўраевлар ўз вазифасини сидқидилдан адо этиб бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Бир вақтлар камқувват, камҳосилли хўжалик ҳисобланган колхоз эндиликда районда энг илғорлар қаторидан ўрин олган. Колхоз қишлоғи ободонлашиб, меҳнаткашларнинг маданий турмуши яхшиланиб бормоқда.

Н. ТЎРАЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ БУГУНГИ ЖАМОЛИ

Ватанимиз пойтахти бунёдкорлари янги Тошкентни барпо этишда зўр ҳурмат ва ташаббус кўрсатиб ишлашмоқда. Суратда: москвалик бинокорлар қўли билан бунёд этилган биноларни кўриб турибсиз. Бу турар-жойлар Тошкентнинг Лермонтов ва Жуковский кўчаларида қад кўтарган.

А. Абалян фотоси.

„ИСКРА“ ТУҒИЛГАН ЖОЙДА

Бепоён Ватанимизда буюк доҳий юбилейига қизғин тараддуд кўрилаётган шу кунларда ер юзидаги бутун инсониятнинг фикри-зикри жаҳонга улуғ инсон — дунёда биринчи социалистик давлатнинг асосчиси Владимир Ильич Ленинни берган Советлар мамлакатига қаратилган. Ульяновск ва Қозон, Шушенское ва Горки, Москва ва Ленинград, қўйингчи Ильич номи билан боғлиқ бўлган ҳамма шаҳар ва қишлоқлар фақат Совет Иттифоқи халқларининг эмас, балки чет эллик делегациялар, фахрли меҳмонлар, туристларнинг ҳам муқаддас зиёратгоҳи бўлиб қолди.

Биз учун доҳийнинг номи билан боғлиқ бўлган жамики нарса ғоят азиз ва қадрли. Владимир Ильич яшаган уй ҳам, у ўқиган мактаб, ўтирган парта ҳам, ўзининг бебаҳо асарларини ёзган қалами ҳам қимматли.

Мамлакатимизда В. И. Ленин музейлари тармоғи йил сайин кенгайиб бормоқда, мемориал марказлар қурилмоқда, мактаблар, колхозлар, завод ва фабрикаларда Ленин бурчаклари ва хоналари ташкил этилмоқда.

Бундай музейлар Ильич чор охранкаси таъқибидан яшириниб, оғир шароитда яшашга ва ишлашга мажбур бўлган чет эл мамлакатларида ҳам кўплаб ташкил этилган. Ҳар бир совет кишиси Лейпциг ёки Мюнхен, Брюссель ёки Лондон, Женева ёки Берлин, Стокгольм ёки Парижда бўлганида, албатта, Ленин музейлари ва хоналарига ташриф буюради. Доҳийнинг чет элдаги ҳаёти ва фаолияти билан чуқурроқ танишиш имкониятига эга бўлади.

Ленин музейларининг ўзи бир катта китоб, буюк даҳонинг бетакрор ҳаётини ҳикоя қилувчи солномадир.

Яқинда биз Германия Демократик Республикасида хизмат командировкасида бўлдик. Ана шу сафар вақтида герман-совет дўстлиги жамиятидаги ўртоқларнинг илтифоти туфайли Берлин, Росток, Магдебург, Лейпциг сингари йирик саноат ва маданият шаҳарлари билан танишдик.

Очиқ эътироф этиш керакки, Лейпциг билан учрашувни биз ниҳоятда сабрсизлик билан кутардик. Негаки бу шаҳарда бир вақтлар Ленин яшаган, жўшқин революцион иш олиб борган эди. Маълум бўлишича, чет эллик туристлар шаҳар билан танишувни Ильич музейидан бошлашар экан. Лейпцигликлар ҳар бир меҳмонга Ленин яшаган уйларни, машҳур «Искра» газетаси туғилган Герман Рау босмахонасини бажонудил кўрсатишади.

Қадимий Лейпциг — ниҳоятда жозибали шаҳар. Тоза ва ўқдай тўғри кўчалари, турли архитектура услубида тикланган иморатлар шаҳар ҳуснига-ҳусн қўшиб турибди. Ана шу кўчалардан бир вақтлар қадрдонимиз Ильич ҳам юрган эмасми? сизга унинг қадам товушлари эшитилаётгандек туюлади. Мана, собиқ Цайцерштрассе (ҳозирги Карл-Либкнехт-штрассе).

Тарихий кафе. Бу ерда «Рус кўчаси». «Рус академик иттифоқи» аъзолари тез-тез йиғилишиб туришарди. Ильич Кронпринцштрассе (ҳозирги Курт-Эйснерштрассе) кўчасидан ҳам бир неча бор юрган. Шу кўчадаги ёзувчи Макс Нахимсон квартирасига кўп марта борган. Ана шу квартирада Владимир Ильич Петр Масловнинг «Россияда аграр масала» китобидаги хато қарашлари, В. А. Базаров, А. А. Богданов тарқатган қалбаки назариялар хусусида рус ўртоқлар билан баҳслашган.

Пауль-Лист-штрасседаги уч қаватли уй. Бу ерда 1912 йилнинг январида Прага партия конференциясининг ташкилот бюроси жойлашган эди. Халқ уйида эса 1908 йили Ленин Лейпциг партия ташкилотидаги социал-демократлар билан 1905 йилги рус революцияси тўғрисида суҳбатлашган. 1912 йилнинг февралида эса Владимир Ильич «Лейпцигер Фольксцейтунг» нашриёти биносида Давлат думаси депутатлари бўлган большевиклар билан учрашиб, уларга Прага конференциясининг қарорлари ҳақида ахборот берган. Нашриёт раҳбари Макс Зейферт бунинг учун Ленинга алоҳида хона ажратган. Бу хона — ҳозир музей.

Штейнштрассе кўчасидаги 28-уйда, «Лейпцигер Фольксцейтунг» газетасининг ходими, немис социал-демократи Генрих Вольфграм квартирасида Ильич рус ўртоқлари билан тез-тез учрашиб турарди.

Владимир Ильич Лейпцигга 1914 йили сўнгги марта борганида Василий Загорский квартирасида яшади. Ҳозирги Вернград—Герингштрассе кўчасидаги уйнинг тўртинчи қаватидаги ана шу хона музей қилиб қўйилган.

Лейпцигдаги диққатга сазовор жойлардан яна бири Бавария вокзали рўпарасидаги ресторандир. 1914 йилнинг 4 феврали куни Ильич бу ерда «Миллий масала» мавзуида реферат билан чиққан эди.

Кўчалар, уйлар... Улар сизга доҳийнинг ана шу кичик шаҳарда бўлган даври ҳақида етарли маълумот беради, кўз ўнгингизда буюк ҳаётнинг айрим саҳифаларини жонлантиради.

Ана шу ёдгорликлар ичида «Искра»нинг биринчи сони чиққан босмахона-музей айниқса машҳур.

Маълумки, В. И. Ленин уч йилга Шушенскоега сургун қилингач, у оммавий пролетариат ҳаракатидан ажралиб қолди. «Экономизм» номи билан маълум бўлган халқаро оппортунистик оқим кучайди. Россиянинг ҳамма чекkaларида революцион группалар ташкил топаётган, оммавий-сиёсий ҳаракат тобора кенг қулоч ёяётган бўлса ҳам, қандайдир ички уюшқоқлик етишмас, революцион иш тарқоқ ҳолда — системасиз олиб борилар, самодержавиега қарши курашмоқ учун ҳали кучсиз эди.

Ягона марксистик партияни ташкил этиш зарурияти туғилди. Ана шундай заруриятни биринчи бўлиб В. И. Ленин пайқади. Узоқ Сибирда у революцион ҳаракатнинг ривожланишини катта эътибор билан кузатиб турди, умумрус яширин сиёсий газетаси ёрдамида партия тузиш режаларини ишлаб чиқди.

«Нимадан бошламоқ керак?» мақоласида Ильич ғоят зўр мантиқ кучи билан, газетасиз ҳеч қандай системали агитация ва пропаганда бўлиши мумкин эмас, сиёсий газетасиз ҳеч қандай жиддий сиёсий оқим яшай олмайди, ва ниҳоят, тарқоқликларга хотима бериш умумрус газетасини талаб этади, деб исботлаб берди.

«Искра» атрофига пролетариатнинг энг мустаҳкам жангчилари бирлашдилар. Чинакам профессионал революционерлар ўзларининг энг муҳим вазифалари партияни ягона кучга жипслаштиришдан иборат, деб ҳисобладилар. Кржижановский, унинг рафиқаси Зинаида Павловна ва Лениннинг синглиси Мария Ульянова Самарада, Бауман ва Бабушкин Москвада, Стасова ва Окулова Петербургда, Калинин, Свердлов, Литвинов, Ворошилов, Дзержинский ва бошқа кўплаб революционерлар жойларда ҳам газета мухбири, ҳам социал-демократик группаларнинг ташвиқотчи ва ташкилотчилари сифатида катта иш олиб боришди. Улар «Искра»нинг марксча йўлини изчил ҳимоя қилдилар, яширин босмахоналарда газетани қайта босишни йўлга қўйиб турдилар.

М. Кедров ўзининг «Яширин босмахоналар» китобида газетани нашр этиш йўлидаги катта қийинчиликлар ва хавф-хатар ҳақида ҳикоя қилади. «Искра» Боку, Кишинёв, Умань, Конотоп ва бошқа жойлардаги яширин босмахоналарда қайта нашр этилиб турди.

Ленин Россияда туриб «Искра»ни чет элда нашр этишга катта тайёргарлик олиб боришига сабаб шундаки, газета Россияда чиқадиган бўлса, у чор охранкасининг қурбони бўлиши турган гап эди. «Искра»ни босиш учун Владимир Ильич Германияни танлади. Чунки немис ишчилар синфи ўз кучи ва уюшқоқлиги, немис социалистлари катта тажрибали ва интернационалист бўлганиклари билан ажралиб туришарди. Ленин газетани нашр этишга киришмасдан аввал Германия социал-демократик партиясининг Цюрихда «Социал-демократ» газетасини чиқариш тажрибаларидан фойдаланди. Маркс ва Энгельснинг «Янги рейн газетаси»нинг ғоявий меросини ўрганди.

Владимир Ильич Германияда бўлган дастлабки кунлариданоқ уни немис ўртоқлар қўллаб-қувватладилар. Редакция Мюнхенга жойлашди. Газетани босиш учун эса Лейпциг танланди. Бироқ бу иш катта қийинчилик билан бўлди. Чунки «Искра»ни босиш учун рус ҳарфлари топиш зарур эди.

1894 йили ташкил топган «Лейпцигер фольксцейтунг» газетасида атоқли революцион журналистлардан Роза Люксембург ва Франц Меринг ишлашарди. Бироқ «Искра»ни бу газета босмахонасида ҳам босиш қийин эди. Негаки, редакция ҳамиша одамлар билан гавжум бўларди. Шаҳарда, шунингдек шаҳар атрофида бир қанча кичик босмахоналар бўлиб, улар орасида социал-демократ Герман Раунинг босмахонаси ҳам бор эди. Ленин ана шу босмахонани маъқул кўрди.

Кўримсизгина Пробстхайда қишлоғи. Руссенштрассе (Руслар кўчаси)да Герман Рау спортчилар союзининг органи бўлган «Арбайтер-турицейтунг» газетасини нашр қиларди.

«Искра»ни босиш учун русча ҳарфлар қидирила бошланди. Ишчиларнинг ҳамкорлиги бу гал ҳам қўл келди. Бир қатор босмахоналардан ҳарфлар топилди. Поляк социал-демократи Иосиф Блюменфельд бу ҳарфларни Пробстхайдага аравачада яширинча ташиб келди. Бироқ, петит ҳарф ўрнига катта боргес керак бўлиб қолди. Шунда Лениннинг ўзи Мюнхендан Лейпцигга машаққатли сафарга чиқди. Ниҳоят зарур миқдорда қоғоз ҳам топилди. Ильич газетанинг биринчи сонига ўзи муҳаррирлик қилиб, у босилиб чиққунча диққат билан кузатиб турди.

1900 йилнинг 24 декабрида Россия социал-демократик партиясининг органи бўлган «Искра» газетасининг биринчи сони босилиб чиқди. Унинг саҳифаларида Лениннинг «Ҳаракатимизнинг муҳим вазифалари», «Хитой уруши», «Рус социал-демократларининг чет эл уюшмасида бузилиш» мақолалари босилган эди.

1954 йилда «Лейпцигер фольксцейтунг» газетаси ўзининг ташкил топганига олтмиш йил тўлиши муносабати билан барча газетхонларга Лейпцигда ишчилар ҳаракати тарихи ҳақида ҳужжатлар ва шахсий хотираларини юборишни сўраб мурожаат этди. Газета чақириғига жавоб берган кишилар орасида Макс Пуршвиц ҳам бор эди. У 1901 йилда Герман Рау босмахонасида Ленин «Искра»си билан танишганлигини маълум қилган эди.

Орадан кўп ўтмай, Руссенштрассе кўчасидаги 48-уйга жойлашган мўъжазгина босмахона ҳақида қишлоқнинг кекса кишилари ҳам эсладилар. Бир неча ҳафтадан кейин бояги газета «Лейпцигер Друкхаус» босмахонаси коллективининг мурожаатини эълон қилди. Мурожаатда бундай дейилган эди: «Ишчилар синфининг улуғ доҳийси Ленин большевиклар партиясининг идеология қурилишига биринчи ғишт қўйган жойда, рус пролетариатининг нурафшон ғалабаси дастлаб учқунланган жойда музей ташкил этилиши, бу музей Лейпциг ишчи-матбаачилари учун уларнинг революцион анъаналари рамзи бўлиб қолиши зарур».

1956 йилнинг 5 майида — Совет матбуоти куни «Искра» газетасининг ёдгорлик музейи тантанали равишда Лейпциг шаҳри ихтиёрига топширилди.

Музей хоналарини айланамиз. Неон нури катта зални ёритиб турибди. Витриналар ва фотосуратлар «Искра»нинг ташкил топиши, ўз ҳаётининг хавф-хатарда қолганидан қўрқмай, топширилган ишни шараф билан бажарган мард ва саҳоватли кишилар, 900-йиллардаги немис ва рус революционерларининг қардошларча ҳамкорлиги ҳақида ҳикоя қилади. Бу музей Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси халқлари бузилмас дўстлигининг ёрқин рамзидир.

Т. САИДОВ.

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Олмалиқ химия заводи учун кўплаб циклон қозонлар етказиб бераётган «Средазэнергоцветмет»нинг техника ишлаб чиқариш корхонаси коллективи ишлари диққатга сазовордир. Айниқса ўртоқ В. Буянов бошлиқ электр пайвандчилар бригадаси намунали ишлар қилмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ВАТАННИНГ МАРД ҲИМОЯЧИЛАРИНИ ТАРБИЯЛАЙЛИК

Маҳаллий партия, комсомол ва жамоат ташкилотлари, ўқув юртлари, корхоналар, совхоз, колхозлар, ишчилар коллективлари ҳамда ҳарбий комиссариатларга тез-тез хатлар келиб туради.

Бу хатларда ҳамшаҳарларимиз — ёш солдатлар фахрли ҳарбий хизматни ўташга яхши тайёрланганлиги учун қизғин миннатдорчилик сўзлари изҳор қилинади. Буни шаҳар ва қишлоқларимизда ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тайёрлаш юзасидан олиб бораётган ишларимизнинг самараси деб биламиз.

Бу соҳадаги ҳамма ишларнинг якуни ҳарбий хизматга чақирилувчилар кунида текшириб кўрилади. Бу кун ҳарбий хизматни бошлаш арафасида турган ёшларимиз учун ўзига хос кўрик бўлади. Бу йил Чақирилувчилар куни алоҳида тантана билан нишонланади. Ёш ватанпарварлар ўз муваффақиятларини Владимир Ильич туғилган куннинг 100 йиллигига бағишлайдилар.

Кейинги вақтларда, айниқса, умумий-ҳарбий мажбурият ҳақидаги Янги қонун қабул қилингандан сўнг ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, бўлажак солдатларни тайёрлаш вазифасига маҳаллий партия ва комсомол ташкилотлари, ҳарбий комиссариатлар тобора кўпроқ эътибор бермоқдалар.

Бу соҳада ҳарбий спорт ва ҳарбий-соғломлаштириш лагерлари олиб бораётган ишлар фойдали бўлмоқда. Очиқ айтиш керакки, бундай лагерлар ҳозирча ҳамма шаҳар ва районларда ташкил этилганича йўқ. Негадир айрим раҳбарлар бу муҳим вазифани ҳал этишга киришмай турибдилар.

Мавжуд ҳарбий спорт лагерлари орасида областимиздаги Оққўрғон, Бекобод, Чирчиқ, Ангрен ва Ўрта Чирчиқ комсомол ва ҳарбий комиссариатлари, спорт ва касаба союз ташкилотлари томонидан ташкил этилган лагерларнинг фаолияти ибратлидир. Кейинги икки йил ичида мазкур лагерларда 2500 дан ортиқ ўспирин «Ватан мудофаасига тайёрлан!» ҳарбий-техник комплексига норма топширди, кўпчилик «Аълочи мерган» номини олди ва разрядли спортчи бўлди. Лагерларда ёшларимиз Қуролли кучлар ҳақида, унинг жанговар анъаналари ҳақида, Совет ҳокимияти учун бўлган жангларда оталаримиз ва акаларимиз кўрсатган қаҳрамонликлар ҳақида кўпгина қизиқарли нарсаларни билиб олдилар.

Мактаблар, техникумлар ва билим юртларида ташкил этилган музейлар, клублар ва жанговар шуҳрат хоналари ҳам ибратли ишлар қилмоқда. Чирчиқдаги 7-мактаб-интернат, Бекобод шаҳридаги 2-ўрта мактаб, пойтахтнинг Ленин районидаги 94-ўрта мактабларда ташкил қилинган жанговар шуҳрат музейлари диққатга сазовордир.

Қарийб ҳамма мактаб ва ўрта махсус билим юртларида «Совет Армияси дўстлари» тўгараклари, космонавтлар, чегарачилар, десантчилар, ҳарбий денгизчилар, радио-телеграфчилар тўгараклари ташкил этилган. Мактабни тугатган кўпгина ёшлар бу йил олий ва ўрта ҳарбий-билим юртларига ўқишга кириб, ўзлари севиб қолган ҳарбий иш билан ўз тақдирларини бир умрга боғладилар.

Янги Қонун бўйича бошланғич ҳарбий тайёргарлик машғулотлари ўтказилганлиги туфайли юқори синф ўқувчилари орасида ҳарбий-ватанпарварлик билимлари даражаси анча яхшиланди. Буни Тошкент олий умумқўшин ҳамда танк командирлари билим юртларига шу йил август ойида конкурс имтиҳонларидан муваффақиятли ўтиб, курсантликка қабул қилинган ёшлар мисолида кўриш мумкин. Қувасойлик Мўминов, Гулистондан Тоҳир Аҳмедов, чирчиқлик Ниёзов, Ўрта Чирчиқ районидан Абдўманноп Қидирбоев, Соттибой Раҳимов, Шарофиддин Назаров, Ҳамид Маҳмудов каби кўпгина ёшлар имтиҳонлардан муваффақиятли ўтиб, ҳарбий билим юртларининг талабалари бўлиб қолдилар.

Бошланғич ҳарбий тайёргарлик машғулотларини ўтказишда Чирчиқдаги 17-ўрта мактаб ҳаммага ўрнак бўла олади. Бу мактабда намунали безатилган ҳарбий кабинет бор. Бошланғич ҳарбий тайёргарлик машқларини ўтказишда шаҳар маориф бўлимининг мудири, мактаб директори, ҳарбий раҳбар, мактабни оталиққа олган ташкилот шахсан иштирок этади.

Кўп жойларда партия ташкилотлари бу ишга ўзлари раҳбарлик қиладилар. Жумладан, Тошкентдаги 71-мактаб коммунистлари раҳбарлигида ҳарбий-ватанпарварлик кенгаши муваффақиятли иш олиб бормоқда.

Бошланғич ҳарбий тайёргарлик ишини яхшилашда ЎзССР Маориф министрлиги ва унинг жойлардаги органлари катта ғамхўрлик қилмоқда. Кўпгина шаҳар ва районларда армияга чақирилиш ёшидаги йигитлардан батальон ва полклар тузилган, бўлажак жангчи клуби ва университетлари ташкил этилган.

Маҳаллий партия ва комсомол ташкилотлари, ҳарбий комиссариатлар ташаббуси билан ёшларни Совет Армияси ва ҳарбий-денгиз флоти сафларига тантанали узатиб қўйиш, уларга эсдалик байроқлари, вимпеллар топшириш, оталарнинг жанговар шуҳрати ворислари бўлиш юзасидан наказлар бериш анъанага айланиб қолди.

Ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси бизда халок бўлган жангчилар хотирасини абадийлаштириш иши билан боғлаб олиб борилмоқда. Шаҳар ва қишлоқларимизда 400 дан ортиқ ҳайкал ва ёдгорликлар ўрнатилган. Ёшлар бу муқаддас жойларга партия ва Ватанга содиқликлари ҳақида қасамёд этиш учун келадилар.

Ҳарбий хизматга чақирилувчилар кунида комсомол ва ёшлар ёдгорликлар олдидан ўтадилар, ёш ленинчилар тантанали пионер линейкаларини ташкил қиладилар, комсомолга қабул этиладилар.

Республикамизда 80 ўзбек ўғлони мардлик ва жасорат кўрсатганлиги учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак номга сазовор бўлган. Қишлоқлар, кўчалар, мактаблар, колхоз-совхозлар, кутубхоналар уларнинг номи билан аталмоқда. Пойтахтимиздаги Совет Иттифоқи Қаҳрамонларининг номлари шаҳардаги Революция скверида олтин ҳарфлар билан ўйиб ёзилган.

Ҳозир, ҳамма ерда Улуғ Ватан урушида фашистлар Германияси устидан қозонилган ғалабанинг 25 йиллигига катта тайёргарлик кетаётган бир пайтда ёшларимиз ўтган урушнинг номаълум қаҳрамонларини излаб топиш, музейлар ва шон-шуҳрат бурчакларини ташкил этишга катта эътибор бермоқдалар. Бу билан ҳар соҳада оталар ва акаларнинг муносиб ўринбосарлари бўлиб етишишга тайёр эканликларини билдирмоқдалар.

Полковник **С. ОХУНЖОНОВ,**
Ўзбекистон ССР ҳарбий комиссари вазифасини вақтинча бажарувчи.

5 СЕНТЯБРЬ — ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА ЧАҚИРИЛУВЧИЛАР КУНИ

ПАРТИЯ КАДРЛАРИ ЎҚУВИ

2 сентябрда КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги олий партия мактабида партия ҳамда совет раҳбар кадрларини қайтадан тайёрлаш курсларида машғулотлар бошланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитетининг раиси А. Я. Пельше курсларда машғулотларни бошлаб берди. У «Партия комиссияларининг иши ва уларнинг партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети қарорлари асосида партия ички контролини янада яхшилаш соҳасидаги вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Бу курсларда иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари ҳузуридаги партия комиссияларининг раислари шуғулланмоқдалар.

ЁШЛАР ҒАЙРАТИ

«Главташкентстрой»га қарашли 159-қурилиш тресті 10-бошқармасининг А. Йўлдошев бошчилигидаги ғишт терувчилар бригадаси аъзолари асосан комсомол-ёшлардир.

Ҳозир улар Чуқурсойдаги 2-уйсозлик комбинатини бунёд этишяпти. Ғишт терувчилардан Қ. Болтабоев, С. Саидов, О. Хатамов ва А. Абубакировлар ўз кунлик нормаларини 110—130 процентдан адо этмоқдалар.

Аҳил коллектив комбинатни ўз вақтида фойдаланишга топшириш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

АРХЕОЛОГИК ЭКСПЕДИЦИЯ

Ўзбек диёрида археологик қидирув ишлари олиб боришнинг янги мавсуми бошланди. Қатор илмий марказлар каби Тошкентдаги Ҳамза номли санъатшунослик институти олимларини ҳам навбатдаги ижодий экспедициялар кутмоқда.

— Олимларимиз Сурхондарё областидаги Дальварзинтепа шаҳарчасида тадқиқотлар олиб боришаётган эди, — дейди профессор Г. Пугаченкова. — Янги мавсумда ҳам бу иш давом эттирилади.

Ҳозир бир группа илмий ходимлар археолог Б. Турғунов бошчилигида шаҳарчада қидирув ишларини олиб бормоқдалар. Бизга ҳали номаълум бўлган қатор янгиликлар ойдинлашди, қадимий ёдгорликлар ҳам топилди.

Экспедиция вақтида қадимий шаҳарчанинг яна кўпгина «сир-асрор»лари маълум бўлиши турган гап.

ЯНГИ НАШРИЁТЛАР

Она-Ватанимиз пойтахти Москвада яқинда иккита ихтисослаштирилган нашриёт иш бошлади. Бу ҳар иккала нашриёт халқ маорифи масалалари билан боғлиқ адабиётлар, методик қўлланмаларни нашр этишга даъват этилган.

Булардан бири СССР Педагогика фанлари академияси ва СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Матбуот давлат комитетига қарашли «Педагогика» нашриётидир. РСФСР Министрлар Совети Матбуот Давлат комитетининг «Маориф» деб номланган нашриёти ҳам дарсликлар, педагогик энциклопедиялар, турли илмий-оммабоп адабиётларни босиб чиқаришни планлаштирди.

ДУНЁ ОВОЗИ

БОЛГАРИЯ ЮБИЛЕЙ АРАФАСИДА

20 йил бурун республикада химия саноати йўқ эди. Ҳозир бу саноат бир ярим мингдан ортиқ хил маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Суратда: илмий ходимлар Димитровград химия комбинатида тайёрланган маҳсулотдан намуна олмоқдалар.

Шумен шаҳридаги автомобилсозлик заводининг цехида Горький автозаводи модели асосида чиқарилаётган болгар юк машиналарини йиғиш пайти.

БТА — Централ фото — ТАСС.

СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДА

СЕРҚУЁШ ҚИРҒОҚ

СОФИЯ. (АПН — «София-Пресс») «Серқуёш қирғоқ» курортлар комплексини шоирлар Болгариянинг Қора денгиз бўйларидаги дурдонаси деб аташади. Кенг, олтинсимон майда қумларга тўла пляж, мовий денгиз, чиройли ва шинам меҳмонхоналар, юксак маданият билан хизмат қилиш — турли мамлакатлардан бу ерга одамларни дам олгани келишга чорлаб туради.

Бу йилги мавсум арафасида яна икки меҳмонхона, беш ресторан эшиклари очилди. Эндиликда курортнинг 82 меҳмонхонаси бир йўла 17 минг туристга хизмат қиладиган бўлди. Айрим ресторанлар ихтисослашди. Масалан, «Созопол»да бутунлай русча, «Магура»да инглизча, «Ропотамо»да французча, «Меркурий»да шведча таомлар тайёрланмоқда. Уларда ишлайдиган официантлар эса чет эл тилини биладилар. Шунингдек, пархез таомлар ресторани ҳам ишламоқда.

«Серқуёш қирғоқ»да биринчи бор оилавий туризм ҳам йўлга қўйилди. Дам олгани келганлар учун ҳамма шароит муҳайё қилинган. Болаларни бир кунлик ясли ва боғчаларга бериш мумкин. Малакали тарбиячилар ничкинтойларга қараб туришади. Агар ота-оналар кечқурун театр ёки концертга боришмоқчи бўлишса, ўз болаларини кечки боғчаларда қолдириб кетишлари ҳам мумкин. Экскурсияга борувчилар ҳам ана шундай хизматдан фойдалана оладилар. Ресторанларда болаларга атаб алоҳида таомлар пиширилади.

Туристлар жуда кўп қизиқарли маршрутлар бўйлаб саёҳат қиладилар. Болгариянинг тарихий жойлари, пароход ва самолетларда Одесса, Киев, Истамбул, Байрут, Қоҳира ва бошқа шаҳарларга экскурсиялар уюштирилади.

Ҳордиқ чиқарувчилар ҳақида қилинаётган бундай ғамхўрлик ўз самараларини бермоқда. Бу йил курортга ўтган йилгига қараганда 35 процент кўп турист келиши кутилмоқда.

Христо ВИЛЧАНОВ,
болгар журналисти.

ҲАЙКАЛТАРОШ ЮБИЛЕЙИ

БУДАПЕШТ. (АПН—МТИ). Дунёга машҳур ҳайкалтарош Жигмонд Кишфалуди — Штробль 85 ёшга кирди. Унинг асарларини СССР, АҚШ, Англия, Франция, БАР музейларида кўриш мумкин. Штробль ишлаган Петефи, Шоу, Моэм портретлари венгер ўймакорлик санъатининг энг яхши асарларидандир. Унинг 50 асари Будапешт ва республиканинг бошқа шаҳарлари майдонларини безаб турибди. Геллерт тоғида эса истеъдодли ҳайкалтарошнинг энг ажойиб ижод маҳсули ҳисобланган ҳайкал — хурмо шохчаси ушлаган аёл — Озодлик монументи қўйилган. Бу монументни Венгрияда бўлмаган кишилар ҳам яхши билишади. Тинчлик учун кураш, венгер халқининг янгича ҳаёти уста ҳайкалтарошнинг сўнгги даврдаги ижодида асосий мавзу бўлиб қолди.

Ҳайкалтарош яқинда Москвадан қайтиб келди. У ерда кўплаб дўстлари ва мухлислари бор. Штробль совет санъатини, айниқса Вера Мухина асарларини севади.

Кошута мукофоти лауреати Кишфалуди — Штробль ижодий куч-ғайрат ва режаларга тўлган ҳолда ҳозир В. И. Ленин образи устида ишламоқда.

ҚУБАДА БИРИНЧИ

ГАВАНА. (АПН мухбири). Сантьяго ва Нуэвитас шаҳарлари оралиғида электр узатиш линияси ўтадиган 280 километрли трасса қурилмоқда. Оролдаги ана шу биринчи юқори вольтли линия келажакда республиканинг энергетика системасига уланади. Трассада ҳозир пўлат таянчлар ўрнатилмоқда, трансформатор подстанциялари қурилмоқда. Ренте гидростанцияси ишлаб чиқарадиган 220 киловольт кучланишли ток янги линиядан Орьенте вилоятининг шимолий районларига боради. Янги линия лойиҳасини совет мутахассислари ишлаб чиқишган. Ҳамма асбоб-ускуна ва жиҳозларни СССР етказиб беради.

Идельфонсо РАМОС ВАЛЬДЕС,
Куба журналисти.

СУВЕРЕНИТЕТ НИМА?

«Суверенитет ҳозирги халқаро муносабатларда қандай роль ўйнайди?», «Нима учун буржуа реакцион олимлари суверенитетни рад қиладилар?» Редакцияга келаётган хатларда газетхонлар ана шу саволларга жавоб беришимизни илтимос қилганлар. Қуйида уларнинг илтимосини қондирдик.

Суверенитет — халқаро ҳуқуқнинг энг асосий принципларидан бири. У давлатлар ўртасидаги муносабатларда тенглик, территорияларга даҳлсизлик ва давлатларнинг сиёсий мустақиллигига риоя қилиш, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик ва ҳоказо маъноларни англатади. Турли тарихий даврда суверенитет ҳам турли ижтимоий-сиёсий асосга эга бўлади. Бундай асосни энг аввало жамиятнинг иқтисодий тузуми белгилаб беради.

Миллий-озодлик ҳаракати пайдо бўлган даврдан бошлаб суверенитет фақат давлатга тааллуқли хусусият бўлиб қолмасдан, балки миллат хусусияти, яъни миллий суверенитет маъносини ҳам билдирадиган бўлиб қолди. Бизнинг замонамизда давлат ва миллат суверенитети бири-бирига ўзаро боғлиқ. Буржуа революциялари давридан бошлаб эса халқ суверенитети ғоялари келиб чиққан. Бироқ капиталистик мамлакатларда буржуа конституцияларининг нормаси ҳисобланган халқ суверенитети принципи ана шу давлатларнинг халққа қарши моҳиятини ниқоблаш учун қўлланилади. Фақат СССР, қардош социалистик мамлакатларда халқ суверенитети объектив реалликка айланди.

Шундай қилиб, суверенитет деганимизда давлат суверенитети, миллат суверенитети ва халқ суверенитетини тушунамиз.

Антикоммунистик идеологиянинг ола-тароқ оқимида суверенитет принципининг эскирганлиги ва ҳатто зарар келтиришини «исботлайдиган» ва шундан келиб чиққан ҳолда «жаҳон давлати»ни тузишни тарғиб қилувчи фикрлар кўп учраб туради.

Нима учун империалистик буржуазия идеологлари суверенитет принципини изчил ҳимоя қилишдан бирданига унга қарши кескин ҳужумга ўтяптилар? Гап шундаки, мустақил миллий давлатлар ташкил топаётган бир пайтда буржуазиянинг ҳокимият тепасига интилишида ғоявий байроқ ҳисобланган бу принцип аста-секин ўз миссиясининг прогрессив мазмунини йўқотган буржуазия учун занжирга айлана борди, ўзининг олий, империалистик босқичига кирган капитализмнинг енгил-елпи интилишлари йўлида тўғаноқ бўлиб қолди.

Агар янги туғилган буржуазия идеологлари ҳар хил, кўпинча бир-бирига тубдан қарама-қарши бўлсада, бироқ аниқ синфий характерга эга бўлган назарияни илгари суриб, суверенитет принципини тасдиқлаб келган бўлсалар, империализм шароитида эса ана шу «сийқаси чиқиб кетган» принципдан воз кечиш назарий жиҳатдан асослаб берилмоқда.

АҚШ ва бошқа буржуа давлатларининг империалистлари Вьетнам, Яқин Шарқ ва дунёдаги бошқа мамлакатларнинг суверенитетини оёқости қилиб, бу принципнинг «зарари»ни, унинг эскириб қолганлигини исботлашга уринмоқдалар. Э. Кузьминнинг яқинда босилиб чиққан «Жаҳон давлати: хомҳаёлликми, ё реаллик?» («Международние отношения» нашриёти, 1969.) китобида суверенитетни инкор этувчи доктриналарнинг империализмнинг идеологик қуроли сифатидаги синфий роли фош этилган. Автор кўрсатишича, бир-биридан ўзаро фалсафий схемалар билангина фарқ қиладиган бу доктриналар аслида бир мақсад — давлатлар ва халқлар суверенитетини империалистларга хос топташни «илмий асослаб беришни» кўзда тутади.

Давлат суверенитетини чеклаш ёки йўқотиб юбориш тўғрисидаги буржуа назариялари орқасида тўғридан-тўғри суверен давлатлар ўрнига вужудга келадиган аллақандай «бутун дунё ташкилоти» ғояси яширинган. Масалан, Мичиган университети профессори Айнис Клод «Жаҳон ҳукумати»нинг ашаддий тарғиботчисидир. Унинг «Суверен давлат... зарарлидир, бундай давлат инсониятни ишончсизлик ва урушга маҳкум этади, дунё тартибига олиб борувчи йўлдаги тўсиқдир» деган сўзларини тушуниш қийин эмас.

Реакцион назарияларнинг яна бир йўналиши — мондиализм (бу йўналиш асосини давлат суверенитетидан воз кечиш ташкил этади) бўлиб, унинг тасдиқлашича, жамиятнинг ҳозирги аҳволи янги уруш ва ёппасига қирғинликнинг олдини олиш учун фақат халқаро муносабатлардаги мавжуд «анархия»ни «бутун дунё тузуми», яъни давлатлар устидан турадиган ташкилот билан алмаштириш зарур эмиш. Ҳозирги даврда, атом асрида эҳтиёжларга жавоб бермас эмиш.

Асосан Америка буржуа идеологлари илгари сураётган бундай далиллар мутлоқ асоссиздир. У ҳозирги даврда дунёда янги уруш чиқиб кетиш хавфини туғдираётган кескин халқаро кризисларнинг чинакам сабабини яширади.

«Жаҳон давлати» концепциясининг илмий асоссизлиги ва реакционлиги шундан ҳам кўриниб турибдики, бу назария жамият тараққиётининг объектив қонунларига очиқдан-очиқ қарши бўлиб, Осиё, Африка, Латин Америкасида пайдо бўлаётган миллий давлатларни мустаҳкамлаш тенденциясини йўққа чиқармоқчи бўлади.

Жамият тараққиёти жараёнида суверенитетнинг жуда катта роли борлигини ҳаётнинг ўзи яққол намойиш этмоқда. Миллий ва давлат суверенитетини курашиб қўлга киритиш ва мустаҳкамлаш — мазлум халқларнинг империализмга қарши кураш мақсади, антиимпериалистик ва антифеодал миллий-озодлик революцияларининг байроғидир. Давлат ва миллий суверенитетни ҳимоя қилиш ҳамда мустаҳкамлаш — АҚШ империализмининг иқтисодий ва сиёсий экспансияси таъсирида бўлган ривожланган капиталистик давлатларда ҳам муҳим ҳаётий муаммодир.

Чинакам миллий ва давлат суверенитети учун кураш ҳозирги замон шароитида халқ суверенитети учун, жамиятни социализм асосида революцион қайта қуриш учун кураш билан узвий боғланган.

Ниҳоят, суверенитет принципига қатъий риоя қилиш туфайлигина ер юзида тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципини территориал бутунликни ҳурматлаш, ички ишларга аралашмасликни муваффақиятлироқ амалга ошириш мумкин.

Сўнгги вақтларда, айниқса Чехословакиядаги воқеалар муносабати билан, Ғарб матбуоти, шунингдек Пекин пропагандаси ва ревизионистик мақсадларни кўзда тутган турли нашрлар «Совет Иттифоқи социалистик мамлакатлар ўртасидаги муносабатларда «суверенитетни чеклаш доктринаси»ни илгари сурди», деган ҳар хил уйдирмаларни тарқата бошлади. Ана шу ашаддий сохталаштириш асосида гўё, СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар тўла суверенлик принципини ва шу принципдан келиб чиқадиган халқаро нормаларни инкор этмоқдалар, деган фикр ётади.

Бундан кўра беандишароқ бўҳтонни ўйлаб топиш қийин бўлса керак! Советлар мамлакати ўзининг дастлабки кунлариданоқ суверенитетнинг ҳақиқий ҳимоячиси сифатида майдонга чиқди. СССР ўз ташқи сиёсий фаолиятида: социалистик мамлакатлар билан ҳам мустамлакачилик қарамоғидан озод бўлган мамлакатлар билан ҳам муносабатларда, капиталистик давлатлар билан алоқада ана шу принципларга хеч оғишмай амал қилиб келмоқда.

СССР Олий Советининг яқинда бўлиб ўтган сессиясида, социалистик мамлакатлар давлатларнинг тўла мустақиллиги эмас, балки қандайдир ярим мустақиллик тарафдоридирлар, деган уйдирмани дадил рад қилиш зарурлиги таъкидлаб ўтилди. Халқнинг ўз танлаган йўлини ҳар қандай ҳамлалардан охиригача ҳимоя қилиш, уни бу йўлдан четга чиқариб юбориш учун, социализм ғалабаларини йўққа чиқариш учун бўлаётган яширин ва ошкора ҳамлаларга қарши кураш ҳуқуқини ҳимоя қилиш суверенитет маъносини ким қандай тушунишини жуда тўғри кўрсатиб турибди. Бундай халқ ўз интернационал бурчи ва шартномадаги мажбуриятларига содиқ бўлган дўстларига таяниш ҳуқуқидан ҳеч ким маҳрум этолмайди.

Марксчи-ленинчилар ҳеч вақт суверенитетни, миллий манфаатларни интернационал манфаатларга қарама-қарши қўймаганлар, улар миллий ва давлат мустақиллиги масаласига абстракт ёндошиш нотўғри деб ҳисоблайдилар. В. И. Ленин бу масалага абстракт хулосалар «ижод қилмай», юридик тарзда эмас, балки тарихий-иқтисодий шароитни таҳлил этиш йўли билан муносабатда бўлиш зарурлигини ўргатган эди.

Ҳозирги даврда, дунё бир-бирига қарама-қарши бўлган икки системага ажралган бир пайтда, социалистик давлатнинг мустақиллиги ва суверенитети, аввало, унинг капитализмдан мустақиллиги, социализм йўлидан боришдаги суверен ҳуқуқи, синфсиз жамият қуриш ҳуқуқи деган гап. Бундай суверенитетни таъминлашда социализм мамлакатларининг маҳкам интернационал жипслиги ҳар томонлама ёрдам беради.

Москвадаги халқаро Кенгашда коммунистик ва ишчи партияларнинг вакиллари ҳамма халқларни турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципларини тўла амалга ошириш, халқаро кескинликни юмшатиш, ҳал бўлмаган халқаро масалаларни тинч музокаралар олиб бориш йўли билан ечиш учун, халқларнинг мустақиллиги ва суверенитетига, уларнинг ўз тақдирларини ўзлари белгилаш ҳуқуқига империалистларнинг ҳамлаларига қарши, мамлакатлар ўртасида тенгҳуқуқлилик асосидаги ҳамкорликни кенг ривожлантириш учун курашда ўз куч-ғайратларини бирлаштиришга даъват этдилар.

Б. ЖИРОНОВ.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

А. А. ГРОМИКОНИНГ АЙТГАНЛАРИ

БЕЛГРАД. (ТАСС). Югославия Социалистик Федератив Республикаси ташқи ишлар давлат секретари М. Тепавацнинг таклифига биноан, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико расмий визит билан 2 сентябрда Белградга келди.

А. А Громико Югославия пойтахтига келиши билан қуйидаги гапларни айтди.

Мен Югославияга сўнгги марта етти йил муқаддам, 1962 йилда келган эдим. Югославия Социалистик Федератив Республикасига расмий дўстлик визити билан яна келиш имкониятига эга бўлганлигимдан жуда хурсандман.

Бизнинг партиямиз ва Совет ҳукуматимиз Югославия билан муносабатларни ривожлантиришга катта аҳамият бермоқдалар. Социализм ва коммунизм учун курашдаги ғояларимизнинг муштараклиги, фашист босқинчиларга қарши биргаликда олиб борилган курашда мустаҳкамланган традицион дўстлигимиз мамлакатларимиз халқларини бир-бири билан боғлайди.

Икки томонлама муносабатларга доир масалалар ва халқаро проблемалар юзасидан югославиялик ўртоқлар билан фикрлашиб олишимиз фойдали бўлади ва мамлакатларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ҳамда ҳамкорликни кенгайтириш ишига хизмат қилади, деб умид қиламан.

ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

АФИНА. (ТАСС). Греция ҳарбий хунтаси ўзининг сиёсий мухолифларини қаттиқ таъқиб этишни давом эттирмоқда. Мамлакатда яна бир тур қамоққа олиш бўлиб ўтди. Бу сафар подшопарастлик эътиқодлари билан машҳур бўлган арбобларга жазо берилди. 50 киши, шу жумладан истеъфода бўлган 35 офицер қамоққа олинди. Улар ҳарбий режимни ағдариб ташлашни, король Константинни Грецияга қайтариб келтириш ҳамда муҳожирликда бўлган сиёсий арбоблар иштирокида ҳукумат тузишни мақсад қилиб қўйган ташкилотга кирган эдилар.

ИСРОИЛ АГРЕССОРЛАРИНИНГ ИҒВОГАРЛИКЛАРИ

АММОН. (ТАСС). Исроил самолётлари 1 сентябрда Иордан водийсида Иордания қўшинларининг позицияларига ҳужум қилдилар.

Иордания ҳарбий қўмондонлиги вакилининг баёнотида айтилишича, Исроилнинг бир неча самолёти аз-Заманлия ва Мақраба районига босқин қилган. Иордания солдатларидан бири ўлган ва уч киши ярадор бўлган.

НАЦИСТ ЖИНОЯТЧИЛАР ЖАВОБГАРЛИККА ТОРТИЛСИН

1 сентябрь куни Москвада матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Уни СССР прокуратураси билан СССР ташқи ишлар министрлигининг матбуот бўлими уюштирди. Матбуот конференцияси «Ҳарбий жиноятларга ва инсониятга қарши жиноятларга нисбатан жавобгарликка тортиш муддати ўтганлиги тўғрисидаги қонунларни қўлланмаслик ҳақида»ги масалага бағишланди.

Совет ва чет эл журналистлари ҳузурида ССР Иттифоқи Бош прокурори Р. А. Руденко нутқ сўзлади.

Ўтмишдаги ҳамма фожиали воқеаларга қарамай ва агрессорлар қаттиқ интиқомга дучор бўлганлигига қарамай, деди Р. А. Руденко, дунёни ҳалокат ёқасига келтириб қўйишга, қурол ишлатишга, агрессия қилишга шайланиб турган доиралар ўз ҳаракатларини бас қилмаётирлар.

Халқларнинг нацист ҳарбий жиноятчиларни изчиллик билан ва пировардигача суд йўли билан таъқиб қилишга бўлган интилиши ана шу жиноятчиларга нисбатан жавобгарликка тортиш муддати ўтиб кетганлик тўғрисидаги махсус қонунларнинг қабул қилинишига олиб келди. Бундай қонунлар СССРда, Польшада, Чехословакияда, Венгрияда, Францияда, Бельгияда ва бошқа мамлакатларда қабул қилинди.

Германия Федератив Республикасидаги аҳвол тамомила бошқача. Бу ерда нацист жиноятчиларни яширишга ва таъқиб этишни тўхтатишга қаратилган йўл тутиб келинди ва ҳозир ҳам шундай қилинмоқда. СССР Бош прокурори шуни айтдики, Германия Федератив Республикаси юстиция министрлигининг маълумотларига кўра Ғарбий Германия давлати барпо этилган йигирма йил мобайнида қотиллиги учун суд жавобгарлигига тортилган олти минг нацист жиноятчидан тўқсон судланувчига Ғарбий Германия судьялари ГФР жиноий қонунида кўзда тутилган олий жазо чораси-умрбод қамоқ жазоси бериш тўғрисида қарор чиқардилар. Қотил жавобгар эмас деб ҳисобланадиган бутун-бутун назариялар ишлаб чиқилди. Шундай қилиб, Германия Федератив Республикасида ишга ана шундай муносабатда бўлинаётган бир шароитда нацист жиноятчиларни таъқиб этиш муддатини узайтириш тўғрисидаги шу йил 26 июнь қонуни амалий жиҳатдан ана шу жиноятчилар учун хавф туғдирмайди.

Нацист жиноячиларни жазолаш,— деди Р. А. Руденко,— Германия Федератив Республикасининг асло ички иши эмас. Фашистларнинг йиртқичликларида қатнашган минг-минглаб бадном кишилар Ғарбий Германияда яллo қилиб юрган ва давлат сиёсатини шакллантиришда қатнашаётган экан, ҳеч бир софдил киши хотиржам бўла олмайди. Европада ва бутун дунёда тинчлик ва хавсизлик манфаатлари нацист жиноятчиларнинг жазоланишини талаб қилади. (ТАСС).

Ливияда давлат тўнтариши

ТУНИС. Ливияда армия король Идриснинг йўқлиги пайтида ҳокимиятни қўлга олди ҳамда республика режими ўрнатилганлигини маълум қилди. Тахт вориси шаҳзода Ҳасан Аррида янги режимни қўллаб-қувватлади. Мамлакатга раҳбарлик Революцион кенгаш қўлига ўтди ва кенгаш тўла ҳукмронлик қила бошлади. Триполи радиоси ана шу кенгашнинг биринчи ахборотини эшиттирди. Унда айтилишича, аввалги режимнинг ҳамма қонун чиқарувчи ва ижроия органлари тездан тарқатиб юборилади. Ҳокимиятдан қувилган раҳбарларнинг революцияга қаршилик кўрсатиш йўлидаги ҳар қандай уринишлари тор-мор этилади.

РИМ. Триполи радиосининг хабар беришича, Ливия Революцион кенгаши мамлакатда бутун ҳукмронликни ўз зиммасига олганлигини эълон қилган. Қатор давлат газеталари ёпилган. Революцион кенгаш мурожаатларидан бирида «революцияга қаршилик кўрсатиш» руҳидаги ҳар қандай уриниш ўша заҳоти ва ҳеч аёвсиз жазоланади, деб огоҳлантирилади. Революцион кенгаш, деб хабар беради Триполи радиоси, «революцион Ливияни — социалистик, прогрессив, мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши курашувчи Ливияни тузиш»га эришади.

Радио орқали эшиттирилган навбатдаги хабарда таъкидланишича, «армия ва хавфсизлик кучлари ўртасидаги ҳамкорлик туфайли Триполи, Бенгази ва Байдадаги ҳамма ҳарбий техника қўлга олиниб, революцион қўшинлар ихтиёрига топширилган».

ҚОҲИРА. Бу ерда расмий равишда эълон қилинишича, Бирлашган Араб Республикаси Ливиядаги республика режимини таниган. Ливия Араб Республикасини таниганликлари ҳақида Ироқ, Судан ва Сурия ҳам маълум қилганлар.

БАЙРУТ. Хабар қилишларича, давлат тўнтаришига полковник Саадцин Шуариб раҳбарлик қилмоқда. Давлат тўнтаришидан кейин мамлакатдаги аэродромлар ва портлар беркитиб қўйилган. Кейинчалик Ливия маъмурлари чегарани ҳам ёпиб қўйганлар.

ТУНИС. Ливия Революцион кенгаши беш газета ва журнални ёпиб қўйди, деб хабар беради бу ерда Ливия радиосига асосланиб. Улар орасида «Ал-Умма» «Ал-Алям», «Ал-Биляд» газеталари бор.

Революцион кенгашнинг иккинчи ахборотида аҳоли чет элликларнинг хавфсизлигини ҳурматлашга даъват этилган.

(ТАСС ва чет эл телеграф агентликлари хабарларидан).

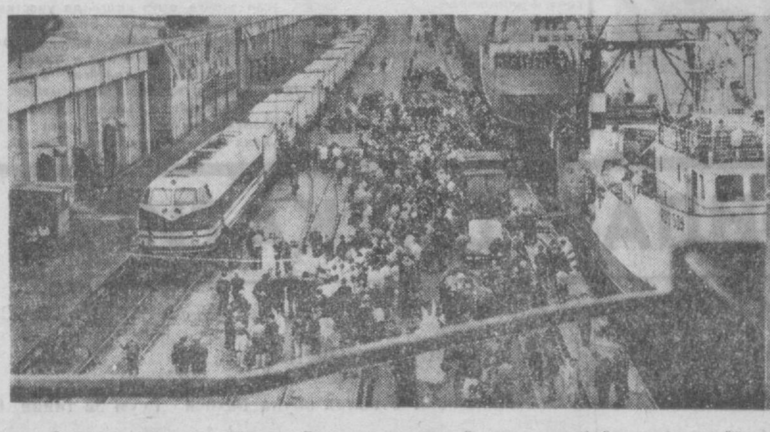

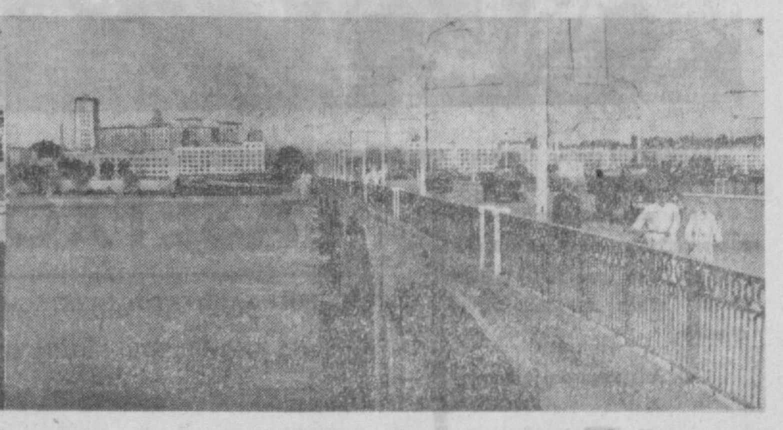

Суратларда: (чапда) ГДРнинг Росток шаҳридан Берлинга қараб ўзгача состав йўл олди. Болтиқ денгизи порти ўз юкларини жойларга элтиш учун қулай бўлган тепловоз хизматидан фойдаланмоқда. Дрезден ва Берлин аҳолисига муттасил равишда балиқлар жўнатила бошланди. Республиканинг 20 йиллик юбилейи арафасида Магдебург ва Эрфуртга ҳам балиқ ортган эшелонлар қатнови йўлга қўйилади.

Халқ ҳокимияти йилларида Корея Халқ Демократик республикасининг пойтахти Пхеньян шаҳрининг қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Тэдонган дарёсининг ҳар икки соҳили бўйлаб замонавий бинолар кварталлари қад кўтарди. Ўнгдаги суратда сиз дарёнинг чап қирғоғидаги янги кварталларни кўриб турибсиз. (ТАСС фотохроникаси).

ЎЗБЕКИСТОНДА ҚИРҒИЗ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЛДИДАН

Т. БОИЗОҚОВ

КЎЛДА

Кўзни очдим, тонг шуъласи сочилди,
Уйқим қочиб, тун пардаси очилди.
Тун ортидан туман аста кўчипти,
Кўкнинг митти чироқлари ўчипти.
Шошиб турдим, қуёш кулиб чарақлар,
Тўлқин отган кўлнинг юзи ярақлар.
Мафтун бўлиб, кўл соҳилин бўйладим,
Тўлқинига тош иргитиб, ўйнадим.
Томчи сачраб, тўлқинларин тоширар,
Қумда қолган изларимни яширар.
Кумуш кўпик кўл юзида йилтирар,
Тўлқин билан суҳбатлашиб, шивирлар.
Шивиридан аён бўлиб сирлари,
Тўлқинидан дилга кўчиб нурлари,
Илҳом олиб кўл соҳилин бўйладим,
Қуёш нурин қўшиқ айлаб, куйладим.

М. ЖОНҒОЗИЕВ.

ҚАНОТ БЎЛИБ...

Тоғ бағрида гул, майсалар тўшалиб
Яйраб юрдинг кун янгидан боққанда.
Гуллар териб гулдасталар боғладинг,
Тўрғай сайраб, юракларни ёққанда.
Яшил шоҳи каби нафис атрофинг,
Товланиши ўхшар мовий кўл симон.
Юриб-елиб гуллар аро дам олмай
Юрагингда тўлғанарди ҳаяжон,
Кўрдинг нозик оқ қайинни қирларда,
Ҳар кишига илҳом бериб куйлатар.
Олатовнинг этакларин бу кўрки
Мафтун этиб ҳар юракни сўйлатар.
Менинг юртим бағишлайди янгилик
Қўноқ бўлиб келган ҳар бир меҳмонга.
Тўсиб олар йўлларини чечаклар,
Юрагини тўлдиради илҳомга.

Соронбой ЖУСУЕВ,

ОТБОШИ

Кўкда оппоқ булутлар кезар,
Оқ дўппида тоғларнинг боши.
Ҳар куз бунга шоирлар келар,
Бурканганда зарга Отбоши.[1]
Деҳқон, шоир — уларнинг доим,
Битта ният кўнглида ҳар он.
Ширин сўзи бўлса мулойим,
Меҳнат қилиб нон олар деҳқон.
Саҳар чоғи йўл олар шоир,
Отин ниқтаб адрлар ошар.
Чўпон дўстин соғинган ахир,
Қимиз ичиб шод қўшиқ айтар.
Тоққа чиқар қоялар ошиб,
Ўт-ўланнинг айни макони.
Қўшиқ қайнар юракда жўшиб,
Қўшиқ, қўшиқ, қўшиқ замони.
Шошма шоир — сеҳргар кўнгил,
Бу адрнинг бўлсанг сирдоши —
Сен юракдан ёниб куйлагил,
Тушмасин ҳеч куйдан Отбоши.

[1] Отбоши — адрнинг номи.

А. НОСИРОВ таржимаси.

Жўлдошбой АБДИҚАЛИҚОВ

ХАЙРЛАШУВ ОНИ

Вокзал майдонига ёйилган туман,
Жўнаш вақти етган, ҳа аллақачон.
Шу дақиқа оғир бўлиб қолади,
Қўлимдаги оддий, эски чамадон.
Кузатиш нелигин яхши биласан,
Кўникиб қолгансан, жонгинам ахир.
Мен эса сафарсиз яшай олмайман,
Аммо ҳузурингдан кетмоқлик оғир.
Туман ҳам майдонга, гўёки нигун
Сен эса мунглисан, кўзларинг ғамгин...
Менга тақдир бўлиб қолган чамадон —
Оғирлашиб кетди
Чўяндек шу дам.

Рамис РИСҚУЛОВ

МАНГУЛИК

Бу қўшиқ
Қадим-қадимдан
Жонажон
Ўлкамиз бўйлаб,
Янграб турар,
Кенгликлар аро.
У қолган
Отам ва бобомдан
Кўп чоғлар,
Куйлаганда улар
Тинглагай тоғлар.
Негадир, юксакда
Миллион йил турган
Юлдузлар хира
Ерда-чи бу қўшиқ
Мангуга яшар.

* * *

Кимлардир
тушлар кўрар,
Мен кўрмаган
тушларни.
Қайдадир
қўшиқ янграр
Мен билмаган
қўшиқлар.
Бирдан чақнар
муҳаббат.
Ёнар,
Аллакимнинг
гулхани,
ёнар, умрбод...
Гулхан ёнса —
ёнар-у,
Фақат
мени иситолмас у.

Шавкат ТУРОБ таржималари.

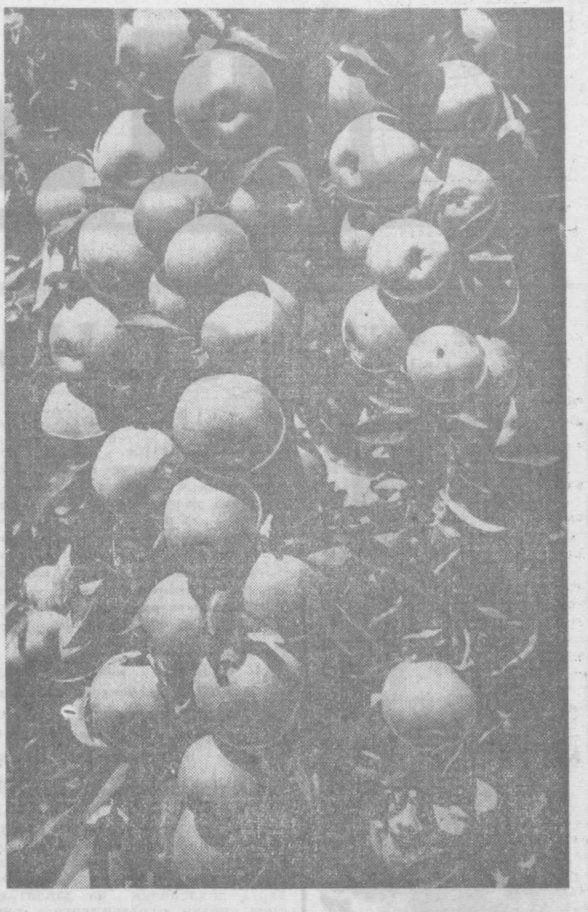

ШИРИН-ШАКАР ОЛМАЛАР, А. АБАЛЯН фотоэтюди.

СПОРТ

СЕНТЯБРЬ ЎЙИНЛАРИ

Бу ой ҳам қатор Бутуниттифоқ ҳамда республика миқёсидаги мусобақаларга бойдир.

Жумладан, кеча Чирчиқда ўқ отиш бўйича Ўзбекистон биринчилиги мусобақалари бошланди. Унда барча область терма командалари ҳамда Тошкент вакиллари ўзаро куч синашадилар.

8—12 сентябрда эса пойтахтимиздаги «Ёшлик» спорт аренасида Марказий ҳамда республика Кўнгилли спорт жамиятлари гимнастикачиларининг учрашувлари ўтказилади.

Фарғона ва Андижон шаҳарларида белгиланган классик ва эркин кураш мусобақалари ҳам қизғин ўтади. Негаки, унда пойтахтимизнинг энг кучли, тажрибали полвонлари билан бир қаторда барча область терма командалари ҳамда Қорақалпоғистон АССР спортчилари юксак ном учун кураш олиб борадилар.

Чарм қўлқоп усталари олдида ҳам жиддий «жанг»лар турибди. 24 сентябрда Фарғонада Жаксон мукофоти учун очиқ республика биринчилиги мусобақалари бошланади. Биринчиликда мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидан ҳам талайгина маҳоратли боксчилар қатнашиши кутилмоқда.

Тошкент спорт базаларида қатор мусобақалар ўтказиш белгиланган. Жумладан, Марказий «Пахтакор» стадионида енгил атлетика, сув спорти Саройида сув полоси бўйича республика биринчилиги бўлади. Бугун эса савдо ходимларининг II республика спартакиадаси бошланади. «Спартак» жамияти ташкил этган спартакиадада спортнинг енгил атлетика, волейбол, стол тенниси ва ўқ отиш турлари бўйича кураш олиб борилади.

Республикамиз ташқарисида бўладиган мусобақалар ҳам талайгина. Чунончи, учинчи декадада велосипедчиларимиз Қирғизистон ҳамда Қозоғистон йўлларида ўтказиладиган кўпкунлик Бутуниттифоқ велосипед пойгаси мусобақасида иштирок этадилар...

Қисқаси, сентябрь ойида спорт ишқибозлари қатор мусобақалар, учрашувлар гувоҳи бўладилар.

П. КОНОВАЛОВ,
Бутуниттифоқ тоифали судья.

ПЕШҚАДАМЛАРГА ҚИЙИН

«Олтилар» турнирида пешқадамлик қилаётган «Арарат» ва «Пахтакор» кеча Тошкенда ўзаро учрашдилар. Бу учрашув натижасини газетамизнинг кейинги сонида маълум қиламиз. Ҳозир пешқадамларга қийин бўляпти. Улар орқаларидан келаётган учинчи «пойгачининг» нафасини сеза бошладилар. Свердловскдаги иккита ўйинда кетма-кет ғалаба қозонган «Қайрат» олдида олий лигада қолишнинг аниқ умиди пайдо бўлди. «Қайрат» ураликларни 2:1 ва 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. «Крылья Советов» ҳам кейинги икки ўйинда тўрт очкони қўлга киритди. Куйбишевликлар «Локомотив» билан бўлган ўйинларни 3:0 ва 3:2 ҳисобида ўз фойдаларига ҳал этдилар.

Шундай қилиб, 7 сентябрда Олмаотада бўладиган ўйин турнирида ёнма-ён келаётган «Пахтакор» учун ҳам, «Қайрат» учун ҳам принципиал аҳамиятга эга бўлади.

НАВҚИРОН шаҳар Олмалиқ кўрки ой сайин очилиб бормоқда.

Бу ерда янги-янги турар-жой бинолари, кўчалар, хиёбонлар бунёд этиляпти. Сиз суратда шаҳарнинг Ленин номли кўчасини кўриб турибсиз.

О. Абдураҳмонов фотоси.

ТЕЗ ЎҚИЙ ОЛАСИЗМИ?

ЎТМИШДА кўпгина машҳур одамлар китобни тез ўқишлари билан замондошларини ҳайратда қолдирганлар.

Французлардан Руссо, Наполеон ва Бальзакни америкалик Теодор Рузвельт ва Жон Кеннедини мисолга келтириш мумкин. Пушкин, Чернишевский ва Ленин ҳам ғоят тез ўқий олганлар.

Айтайлик, Наполеон бир минутда 2000 сўзни ўқий олган. Буюк ёзувчи Бальзак эса бундан ҳам тез — минутига 4000 сўзни ўқиган.

АҚШнинг собиқ президенти Теодор Рузвельт бир куни учта романни бир соат ичида «тушириб», шу романларнинг мазмунини батафсил айтиб берган.

Джон Кеннеди ҳам ундан бу борада қолишмаган. У кундалик хилма-хил матбуотда нима ёзилганини жуда яхши билар эди. Негаки, у газета-журнал ёки ҳужжатларни ғоят тез — минутига 2000 сўз ўқирди.

ДОҲИЙМИЗ ҳам жуда тез ўқиган.

В. Д. Бонч-Бруевичнинг хотирлашича, «Владимир Ильич жуда бошқача тарзда ўқирди. Лениннинг ўқиётганини кўрганимда менга шундай туюлди: у сатрма-сатр ўқиб ўтирмай, балки бетма-бет кўриб чиқади ҳамда жуда тез, ҳаммасини ҳайрон қоларлик даражада чуқур ва аниқ ўзлаштириб олади. Бироз вақтдан сўнг у айрим ибора ва абзацларни шундай ёддан айтиб берардики, гўё у ҳозиргина ўқиганларини узоқ ва махсус тарзда ўрганиб чиққандек. Худди шу хислат Владимир Ильичга шунчалик кўп китоб ва мақолаларни ўқиб чиқишга имкон бердики, бунга ажабланмай илож йўқ».

ЧЕТ ЭЛДА, айниқса АҚШда урушдан сўнг бирин-кетин «тез ўқиш» институтлари ва курслари очила бошланди. Ҳозиргача уларни юз минглаб кишилар битириб чиқди.

Тез ўқишда айниқса олима Эвелина Вуд услуби кенг тарқалди. Бу аёл студентлик вақтида ғалати бир воқеага дуч келади. Профессор К. Лис унга консультация бераётиб, ҳазил тариқасида китобни минутига 6000 сўз тезлик билан ўқийди ҳамда дарҳол мазмунини айтиб беради.

Тез ўқишга ўрганиш курси саккизта бир ярим соатлик дарслардан ва уй вазифаларини бажариш ва контроль иш машғулотларидан иборат бўлиб, ўқиш икки ой давом этади. Дарс ва машғулотлар давомида ўқиш тезлиги минутига 300 сўздан 1500 сўзга, енгил тушуниладиган текстлар эса минутига 10—12 минг сўзга етказилади. Одатда китобдаги 300—400 сўздан иборат саҳифани ўқиш учун бир минутдан ортиқроқ вақт кетади. Тез ўқиш институтида ўқиган кишиларга эса бунинг учун 10 секунд керак бўлади, холос. Шундай қилиб, китоб варақлаб турилса бўлгани!

Йўғе, булар мўъжиза-ку, дерсиз. Ҳа, шундай. Бироқ, бу мўъжиза отини эгарлаш учун қунт ва машқ керак бўлади, холос.

АВВАЛО, ўзингизни бир синаб кўринг: бир минутда нечта сўзни ўқий оласиз? Соатига неча бет ўқийсиз? Сўнгра ўқиганингизни эсда олиб қолиш қобилиятингизни текшириб кўринг ва уни машқ билан такомиллаштиринг. Китобни аста-секин, сўзма-сўз, уларни ичингизда пичирлаб, тўхтаб-тўхтаб ўқийдиган бўлсангиз, бундай одатни ташланг. Балки, бир йўла ибора ёки сатрларни бир қарашда ўқишга, кўз билан бутун-бутун ибора ва гапларни қамраб олишга ҳаракат қилинг.

«АЛИШЕР НАВОИЙ» ТЕПЛОХОДИ

Узоқ Шарқ денгиз пароходчилиги флоти составига кирган океан теплоходи ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоий номи билан аталди. Кема Югославияда қурилди.

Узоқ Шарқ «адабий флотилияси»нинг кемалари Тинч, Ҳинд, Атлантика океанларига муваффақиятли равишда йироқ сафар қилиб турибди. Улар орасида «Антон Чехов», «Сергей Есенин», «Владимир Маяковский», «Сулаймон Стальский» бор.

(ТАСС мухбири).
Владивосток.

КЕЧИКТИРИЛГАН ОТПУСКА

— Шундай қилиб, отпускага кетяпман денг. Қаерда дам олмоқчисиз?

— Икки ҳафта дам олиш уйида ҳордиқ чиқармоқчиман. Кейин бола-чақа билан Фарғонага, қариндошларимникига бориш ниятидаман.

— Жуда яхши. Кўнгилдагидек дам олиб қайтинг, — деди бошлиқ Т. Муҳаммаджоновни кузатиб қўяр экан. — Ишни ўйламанг, чаласи бўлса ўзимиз охирига етказиб қўямиз.

— Турсун ака дўстлари билан хайрлашиб, боғ оралаб уйга йўл олди.

— Ишни ўйламай дам олинг эмиш, — бошлиқнинг сўзларини эслади йўлда кетар экан. — Ўйламай бўладими, «Малла соч» билан «Генка мўйлов» ҳамон қўлга тушгани йўқ. Чап бериб юришибди. «Ўн учинчи» дело ҳам ёпилгани йўқ. Турсун ака ана шу хаёллар билан уйга етиб келганини ҳам сезмай қолди.

— Ҳа, ҳорғин кўринасиз, — уни қаршы олди Гулчеҳра опа. — Охирги куни намунча шунча ишламасангиз. Барвақтроқ жавоб беришмадими?

— Боғ айланиб келяпман. Ахир, бугундан бошлаб отпуска-ку, хамир учидан патир, деганларидек ўйинкулгини ҳам бошлаб юбордик, — ҳазиллашди у.

— Мен сиз-а? Мен бўлсам «бизнинг бошлиқ» қачон отпускага чиқаркинлар, мундоқ одамларга ўхшаб томошага олиб борадиган кунлари ҳам бўлармикин, деб юрибман.

— Томошага? Қачон десалар биз тайёр.

Эртаси кун Турсун ака эстрада артистлари концертига иккита билет олиб келди.

Концертнинг биринчи бўлими тугади. Турсун ака Гулчеҳрани залда қолдириб, ўзи папирос чекиш учун ташқарига чиқди.

Қай кўз билан кўрсинки, рўпарасида «Малла соч» турибди.

Турсун ака бир оз ҳаяжонланган бўлса-да, ўзини босиб олиб, «Малла соч»га яқинлашди.

— Тутатиб олсам бўладими?

«Малла соч» гугурт узатди-ю, ранги ўзгарди. Буни сезган Турсун ака сир бой бермади.

— Сизни қаердадир кўрганга ўхшайман.

— Янглишдингиз, мен сизни танимайман.

— Эҳтимол.

«Малла соч» орқасига бурилди-ю, залга кириш ўрнига ташқарига йўл олди. Турсун ака унинг кетидан отилди.

Жиноятчини милиция бўлимига топшириб, театрга қайтиб келганида концерт тугаган, уйга қайтганида Гулчеҳра ухламаган эди.

Турсун ака овқатланиб кроватга чўзилди. Узоқ вақтгача уйқуси келмади. Театрдаги тасодифий учрашув, «Малла соч»нинг қилган жинояти, неча ҳафталаб давом этган қидирувлар кўз ўнгида бирин-кетин гавдаланди. Энди кўзи ҳам илинган экан, телефон устма-уст жиринглаб қолди.

— Ўртоқ лейтенант, мен Байхутовман. Ҳозир машина юбораман. Муҳим иш чиқиб қолди.

Турсун ака кийиниб деразадан ташқарига боқди. Рўпарадаги уйларнинг чироқлари ўчган. Ҳаммаёқ жим-жит. Кўп ўтмай муюлишдан машинанинг овози эшитилди. У аста эшикни очган эди, Гулчеҳра уйғониб қолди.

Ҳа, бемаҳалда йўл бўлсин, чаласи қолган экан-да?

Турсун ака индамади. Чунки ҳозир бир оғиз сўз ҳам ортиқчалик қилиши мумкин:

— Ухлайверинг, эрта билан ҳаммасини тушунтириб бераман.

«ГАЗ-69» машинаси тун оғушида илдамлаб кетди. Жиноят қидирув бўлимининг бош оператив вакили младший лейтенант Р. Абдуллаев Турсун акага йўл-йўлакай навбатчи рапортини тушунтириб кетди.

Подполковник А. Байхутов бу операцияга бошчилик қилишни Турсун ака Муҳаммаджоновга топширганини, отпускани эса бироз кечиктиришга тўғри келганлигини айтди.

Оператив группа воқеа содир бўлган жойга етиб келганда участка вакили шу ерда эди. Ерда 23-24 ёшлардаги бир йигит қонга беланиб ётарди. Жиноятчилар унинг янги уст-бошларига, соатига, ҳатто чўнтакдаги пулларга ҳам тегмабди.

Лейтенант Н. Шайхутдинов «Йўлбарс»га из искатди. Лекин ит бир неча метр юргач изни йўқотди.

Оператив группа аввал ҳалок бўлган йигитнинг кимлигини аниқлади. Бунинг учун ярим соат вақт кифоя қилди, холос.

Хўш қотил ким бўлди? Шу кўчалик ўқувчи В. Кимнинг бир оғиз гапини ҳисобга олмаганда бирорта гувоҳ йўқ. Жиноятчилар ҳам ҳеч қанақа белги қолдиришмаган.

—Менимча, бу ишни В. Петровни билган ёки у билан қасдлашган кимса қилган бўлса керак,— деди Р. Абдуллаев.

— Мен ҳам шу фикрдаман,— тасдиқлади Турсун ака Энг олдин В. Ким айтган ўша «баланд ва паст бўйли» йигитларни топиш керак. Жиноят содир бўлган пайтда участкаларда шубҳа қилинган кишилар яна бир текшириб чиқилсин.

Орадан уч кун ўтди. Уч кунлик тинимсиз меҳнат натижа бермади. Калаванинг учи ҳамон топилмасди. Бу орада Р. Абдуллаев В. Петров меҳнат қилган Нормал заводи маъмуриятидан Вячеславнинг қандай ишчи эканлигини, бўш вақтларда кимлар билан алоқада бўлишини сўраб билди.

Воқеа содир бўлган Димитров кўчасига туташ. Мельничная кўчасида икки йигитни участка вакили маст ҳолда кўрган эди. Улар ҳам сўроқ қилинди. Аввалига бу сўроқдан иш чиқмайдиганга ўхшаб кўринди. Лекин Турсун ака Муҳаммаджоновни С. Циганковнинг хатти-ҳаракати шубҳага солди.

Суриштириб кўрилганда С. Циганков Вячеслав Петров билан бир заводда ишлаган, ҳатто Вячеславга шогирдликка ҳам тушган экан.

Ўша кунги С. Циганков билан бўлган суҳбат ота-онаси билан бўлган суҳбатдан фарқ қилди. Гаплар бир-бирига сира тўғри келмасди. Бу шубҳани янада оширди.

Такрор ўтказилган савол-жавобда С. Циганков ҳаммасини батафсил гапириб берди. Ўша куни Димитров кўчасида дўстини кўриб қолганини ва «яримта» ичишни таклиф қилганини, у эса рад этганини айтди. Келишилмовчилик муштлашишга айланди. Кейин эса пичоқ ишга тушди...

Турсун ака бир ҳафтадан кейин дам олиш уйига жўнаб кетди.

Халқ осойишталиги йўлида туну-кун постида сергак турган Янгийўл шаҳар милиция бўлими вакиллари Турсун ака Муҳаммаджонов, Р. Абдуллаев, Н. Шайхуддинов, Б. Сулаймонов, А. Бойсариевлар Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлигининг махсус буйруғи билан номи ёзилган қўл соати ва пул мукофоти билан рағбатлантирилди.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

МЕНИНГ МИЛИЦИЯМ

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.35 — **Телеянгиликлар,** 18.50 — **Қўғирчоқлар рақс тушади** (болалар учун қўғирчоқ фильм).

Ўзбек тилида: 19.00 — **Бу ерда Ленин яшаган** (киноленинннома), 20.20 — **Телеянгиликлар,** 20.35 — Ўзбекистонда қирғиз адабиёти ва санъати декадасига. **Биринчи ўқитувчи** (бадиий фильм, рус тилида), 22.15 — **Оламга саёҳат** (кино, эшиттириш).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Қаҳрамонлар изидан** (ўзбек тилида, кинофильм), 18.10 — **Ақлли нарсалар** (болалар учун, рус тилида).

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Республиканинг биринчи ордени** (ҳужжатли фильм).

Рус тилида: 20.20 — **Эҳтиёт бўлинг, поезд келаётир** (илмий-оммабоп фильм), 20.40 — **Георг Отс куйлайди,** 21.15 — Ўзбекистонда қирғиз адабиёти ва санъати декадаси олдидан. **Довон** (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 4/IX да **Алишер Навоий,** 5/IX да **Мирзо Улуғбек.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/IX да **Кимга тўй, кимга аза,** 5/IX да **Ёшликда берган кўнгил.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Мавсумнинг очилиши. Венгер ва Совет цирки артистларининг гастроллари.**

КИНО

Улкан севги серенадаси — «ЧАЙКА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (1-залда, тоқ соатларда), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 3 ва кеч 7 яримда).

Қизил қум — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Тайга хўжайини — «ДРУЖБА» (2-залда, жуфт соатларда).

Мехикодаги оғир стартлар — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1, 5 ярим ва 9-15 минутда).

Тилла зирак (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1-40 минут ва 4 яримда).

ЁЗГИ БИНОДА
(Кеч соат 8 ярим ва 10 да бошланади)

Улкан севги серенадаси — «ФЕСТИВАЛЬ», ТЕЛЬМАН номли.

Тошкент шаҳар Октябрь районидаги А. Навоий номли 40-ўрта мактаб дирекцияси, партия ва касаба союз ташкилотлари мактаб ўқитувчиси Н. Нурмуҳамедовга онаси

Отинабиби
НУРМУҲАМЕДОВАНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ГАЗЕТХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАСИГА 1970 ЙИЛ УЧУН ОБУНА ҚИЛИШ БОШЛАНДИ. ОБУНА БАРЧА АЛОҚА БЎЛИМЛАРИДА, КОРХОНА ВА ҚУРИЛИШЛАР, КОЛХОЗ-СОВХОЗЛАР ВА МУАССАСАЛАРДА ЖАМОАТЧИ МАТБУОТ ТАРҚАТУВЧИЛАР ТОМОНИДАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Газетанинг 3 ойлик обуна баҳоси 1 сўм 32 тийин, 6 ойга — 2 сўм 64 тийин, 1 йилга — 5 сўм 28 тийиндир.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б — 2359. ИНДЕКС — 6469. Р. 01704